

**Sjuul
Deckwitz**
*Niet wachten op
ontspanning*

de Bonte Was

Tekst en tekeningen: Sjuul Deckwitz
Boekverzorging: Annet Planten
Zetwerk: Janny Oei

© Copyright 1985 Sjuul Deckwitz
isbn 9070268183

Een deel van het hier verzamelde werk is eerder verschenen in 'Deckwitz doet het zelf', 'L'Exces' of 'De burgemeester van het afgebrande dorp', bladen met een oplage van 3 tot 300 exemplaren.

Productie en verspreiding:
De Bonte Was, Postbus 10222
1001 EE Amsterdam

Inhoud

De gems	5
Niet wachten op ontspanning	6
Mijnheer de Baron I	9
Daar speelt moeder	12
Aquarium	13
Nooit rust	17
Liefde	18
Onbemind	19
Een herinnering	21
Oude meisjes	22
Aan de kade staat een huis	23
Moderne vertaling zonder origineel	24
Ontroering	25
Leve het boek	26
Ik kan wel zonder maar ik wil niet zonder	30
Wij zijn nachtdynamo's	35
Schutten vor Tageslicht	38
Mijnheer de Baron II	41
Flitsen uit mijn levensweg	46
Zomer-atomen	53
Narcissus' lament	54
Dancing	55
Leven en werken van Pia Beck, entertainer	60
Madelon	64
Babette	65
Supertriprio naar Rotterdam	68
Uniesnoek, een jong bedrijf	70
De kleine horizon	71
Het dineetje	73
Vrij naar Hooft	80
Ik ken een werkeloze	81
Aan alle kleine meisjes	82
Zij huilt. Zij lacht	83
Alphabet	86
Schade	93
Om zo, om zo	94
Blutphantomen	95

De Gems

In de hoge Alpen
spring ik van rots naar rots.
Nu zei mij een lesbienne
– niet zonder trots –
Zoals jij springt, Gems, ga ik
van geliefde naar geliefde.

Ik voelde mededogen, maar ook
griefde mij dit vergelijken.
Haar liefdes! Bitter. Heftig. Kort van duur.
Mijn sprongen! Simpel. Krachtig. Puur.

NIET WACHTEN OP ONTSPANNING

Ik ben nooit een held geweest in het lichaamsfeminisme. (De term is van mij.) Ik ben nooit kwalijk bejegend door mannelijke artsen en ik vertrouw geheel op Roche, Bayer, Hoechst en Fermental. Alles ging altijd over.

Maar het laatste jaar weigerde de 'Vrouwenkwaal' uit zichzelf te vertrekken. Ik verveelde me. Iedereen bleek 'het' ook te hebben, en of er geen cent om te geven, of driftig in de weer te wezen met yoghurt. 'Van Biogarde hoor, niet van de Melkunie.'

Deze yoghurt-kuur trof mij als zeer kliederig en niet hoogstaand. Bovendien zie je nauwelijks of het BETER gaat. Mijn Biogardistische huisgenote ging op vakantie. Ik verveelde me nog steeds. In de tuin suisde de stilte. De poezen sliepen. Het zou wel gauw gaan regenen.

Uit haar boekenkast haalde ik eindelijk, besmuikt en voor de eerste keer, dat prachtwerk van Dr. A. Vogel: 'De kleine dokter'. Wel 10 verschillende ziektes en nevenverschijnselen moest ik doorworstelen alvorens MIJN therapie te vinden. De naam is u bekend en doet mij altijd denken aan RADELOOS REDELOOS REDELOOS.

Alle ziekten schijnen verband te houden met elkaar, en kruiden kunnen op wel honderd manieren gebruikt worden! Maar de hoofdschuldige aan al dit leed leek mij al bladerend toch wel te wezen 'dit jachtige moderne bestaan waarin wij niet meer halt kunnen houden bij onszelf'. Ik citeer uit de losse pols, maar het zou me niet verbazen als het er precies zo stond.

Volgens dokter Vogel had de moderne chemie mijn afweerfauna reeds geheel vernietigd. De enige weg die ik nog kon gaan was die der zitbaden 'gedurende lange tijd'. Ook schuwde hij niet treurige toespelingen te maken op de gehuwde staat en diens werking – maar een lesbienne denkt dan al gauw dat ze op zijn minst er HALF ZO ERG aan toe is en start optimistisch met de kuur. Maar ik had geen bad.

Vastbesloten schafte ik mij bij Blokker in de Ferdinand Bol een bruine plastic tobbe aan.

Deze tobbe vulde ik ten halve met warm water, rechtsdraaiende melkzuren en kamillethee. Ik neem plaats. De tobbe is dan tot de rand toe gevuld. Ik spreek voor de klasse van maat 40-42, dus zij die kleiner of groter zijn moeten hun eigen verhouding maar zoeken.

Na verloop van tijd wordt het plastic zacht en golft er veel water over de rand. Mijn keukenvloer loopt scheef, en het verdwijnt onder het keukenblok. Goed tegen de luis.

De eerste keren was het me niet duidelijk of het genezende water ook op de bestemde plek aankwam. Na enig voorzichtig vragen bleek dat ontspanningsoefeningen voor het baden noodzakelijk waren.

'Ik kan je wel wat oefeningen opgeven, maar het zou voor jou ook HEEL goed wezen om op joga te gaan, hoor!'

'Maar ik zwem veel!'

Ach, die blikken. Bewust gezonde vrouwen dragen vaak misprijzende ogen in het hoofd.

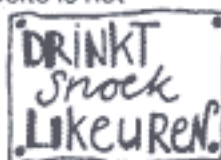
Ik besloot de ontspanning voorbij te gaan, en een oude MONDSPOELSPUIT (gratis te bekomen als je verstandskies getrokken wordt) zo af te knippen dat hij voor mijn plan geschikt was. Wonderwel!

Alleen het manuele gemanoeuvreer deed nog meer water over de vloer gaan. Ik bemerkte na verloop van tijd verbetering, maar de langdurige zitpartijen begonnen me te verzenuen. En dat mocht helemaal niet! Rond de kuip ontwikkelde zich dus geleidelijk een wereld van dag- en weekbladen, broodjes, whisky, pen, papier, flutromans, sigaretten en twee strategisch geplaatste asbakken.

Het sukses deed mij snoeverige verhalen vertellen aan allen die met dezelfde kwaal kampten en 'het niet meer zagen'.

Mijn bovenbuurvrouw wilde eens komen kijken. Nu, zij mocht dat wel, en het bezoek heeft ook veel scherpe kantjes van haar bezwaren weggenomen. 'Nee, zo'n grote moeite is het nu toch ook weer niet.'

Ik voel echter de diepe behoefte om meer mensen dan mijn bovenbuurvrouw te helpen en te steunen in hun strijd. Bij deze. Op alle vragen zal ik graag antwoorden.

MIJNHEER DE BARON

Vervolgverhaal
door
Edith
Nylon

Er was eens een meisje, dat van een oudere vrouw hield. Niet heel oud, maar wel véél ouder. Die vrouw was door de wol van het leven ge-
verfd, en durfde niets met zo een jong ding te be-
ginnen, uit angst voor de liefde.

Maar, ze gingen wel eens uit eten. Als het meisje dan even aandacht besteedde aan het voedsel, staarde de oude vrouw haar innig en beschouwend aan. Het meisje heette Tonnie, haar objet d'amour Grada.

Tonnie was eens in de verkeerde trein gestapt, en stond om half twaalf op een provinciaal peron. Er ging geen trein meer naar de hoofdstad. De restauratie was gesloten, maar er brandde nog licht – twee flinke vrouwen in spijkerbroek en ROOTS-schoenen dweilden de vloer. Tonnie bonsde op het raam. Midden in het woud van omhoogpriemende stoelpoten aangeland, maakte ze van haar hart geen moordkuil:

'Waar kan ik het LEGER DES HEILS vinden? Ik heb de trein gemist.'

De twee flinke vrouwen lachten hartelijk en zagen elkander eens aan.

'Ik ben Hannie en zij is Susie,' zei de flinkste van de twee flinke vrouwen, 'en je mag wel bij ons logeren, alleen zijn we nog niet klaar hier.'

Tonnie, weliswaar jong en onervaren, hield van AVONTUUR. Vlijtig stapelde ze na enkele aanwijzingen grof porseleinen kopjes opeen, met alle oortjes naar één kant.

Om twaalf uur stapten ze in de witte Volkswagen van Susie. Maar van slapen zou nog niets komen. Tonnie werd uitgenodigd voor een borrel in de HOETSietoetsie!

F
E
U
I
L
L
E
T
O
N

'Het is wel een bar voor dames zonder man', zei Hannie.
'Dat is mij goed', zei Tonnie.
'Dat dachten wij wel', zei Susie. En zo was dat meteen maar afgehandeld.

IN DE HOETSIETOETSIE

De HOETSIETOETSIE had allure. Gouden glans, stallantaarns en nogal wat roodgekleurde gordijnen en barkrukken. In een woord: gezellig.

Tonnie raakte al snel in gesprek met de dame achter de tap. In zo een *oriënterend* gesprek waarin men dan raakt.

Of er veel vrouwen kwamen? Of er veel feestelijke avonden waren? Was er misschien een Vrouwenkneipe of COC in de buurt? Nu, aan de laatste twee had men in de provinciestad G. geen behoefte. Het was toch gezellig zo? Om die gezelligheid te illustreren haalde de bardame een dik foto-album 'van achteren'.

'Ik hou dat zo bij voor mijn plezier.'

In het album vele kiekjes van klanten. Carnaval in de HOETSIETOETSIE, gemaskerd bal in de HOETSIETOETSIE...

Plots vroeg Tonnie, op een foto wijzend: 'Maar wie is dat nu toch...'

Ach! Dát was zo een geval! Medelijden kon je er niet eens mee hebben – die vrouw was zo hard als staal, en koppig, en trots. Men noemde haar MIJNHEER DE BARON.

'Meneer de baron?' Tonnies ogen staarden de bardame verbijsterd aan, en haar mond viel open.

Zo'n kind nog, dacht de bardame. Maar het leven is vol, daar kom je niet onderuit. 'Ze woont niet hier in de stad. Ze woont ver weg. Een paar keer per jaar pikt ze graag een meisje op – en er zijn meisjes genoeg die mannenkleren niet vreemd vinden aan een dame. Maar de meisjes wilden wel geld na verloop van tijd – die dingen zijn eigenlijk, tja...'

'Wat voor dingen dan', wilde Tonnie weten.

De bardame, die Tonnie wat erg jong vond en zelf ouderwets was opgevoed, bloosde.

'Attributen. Meer zeg ik niet.'

Tonnie woonde in de hoofdstad tussen winkels vol attributen en onoirbare films, en legde haar hoofd op het album. Vlak

naast de foto van haar bangelijke GRADA, die in een donker kostuum met wit pochet een zuur kijkend blondje omkneld hield. Bang! In haar smeulde een gevoel als van een steppebrand – in jaren niet meer te doven. Tonnie had niet geweten dat oudere vrouwen zo 'BANG' konden zijn.

wordt vervolgd

Daar speelt Moeder

Zij speelt harp in een mooie japon
naast God de Vader – in de zon.
Hij wijst bezwerend naar de snaren:
Marie! laat nu dat spelen.
Wij zullen een appel delen.

Zij wuift naar beneden als Vader schilt,
in onbekommerd groeten.
Mij vallen schillen voor de voeten.

AQUARIUM

Het aquarium is vooral een onbereikbare wereld achter glas, waar wij, aquarianen, verantwoordelijk voor zijn. Temperatuur, verontreiniging, voeder, de staat der planten, licht en donker, verfraaiing – een wereld van nobele zaken, waar we zelf ogenschijnlijk niets anders aan beleven dan kijkplezier. **OGENSCHIJNLIJK.**

Ikzelf bezit een eenvoudig tropisch aquarium, door mijn mentor in de onderwaterwereld ZELF gelijmd en ontworpen. Het heeft een inhoud van vijftig liter, en in dat water zwemmen vier oranje PLATY'S, drie Braziliaanse ONDERWATERKIKKERTJES, enkele NEON-TETRAAS en wat SLAKJES. Deze combinatie zou in de tropen zelf niet voor de hand liggen, maar de kikkers hebben geleerd op voedertijd flink van zich af te slaan. Platy's zijn forse dikzakken met eetmanie. Neon-tetraas zijn bescheiden en snel.

Wagtail platy's zijn zwaarddragers, die een van de meest voorkomende kleurvarianten vormen die ontwikkeld zijn uit de wilde groene zwaarddrager. Foto: Pinter.

Maar, toekomstige aquarianen, waar ik het over hebben wil is de totale eenwording met het aquarium als men er voor zit terwijl men er voor zorgt. Kijkplezier heeft men van een aquarium, wanneer men het ziet bij kennissen of in sjineze restaurants. Bezit men het zelf, dan komt kijkplezier op een goede derde plaats. Overdonderende gevoelens van 1. VERANTWOORDELIJKHEID en 2. UITERSTE ZORGZAAMHEID verpletteren WELKE ANDERE GEVOELEN DAN OOK.

Altijd. Stelt u zich eens voor, dat er tijden zijn van grote verlatenheid en wanhoop (ZIJ HEEFT MIJ VERLATEN/ZIJ BEGRIJPT ME NIET). Dan, toekomstige vissenvrienden, zult u per dag een uur lang rust kunnen genieten, dankzij DE BAK. Al uw leed minimaliseert bij de omhaal die u maken moet om deze kleine wereld in stand te houden. En er is ook vreugde. De platy's jongen, de kikker geneest, een mooie plant slaat aan dankzij de turfmatjes onder zand en grind.

Het zien eten van muggelarven is balsem voor een vermoeide

ziel. En hoe kwiek schieten ze niet rond, na de maaltijd! Heel anders dan wij, na bezoek aan de Argentijn, de Italiaan of de Griek. Zij, die katten inwonend hebben, kunnen zeker EEN BAK nemen. Als je tóch zorgt, nietwaar.

Katten trouwens zijn niet van die leedverdelgers als vissen. Zij redden zich wel, voornamelijk omdat ze zich kunnen manifesteren. Schreeuwen, muizen vangen, op je sokken piesen – in relationele zin zijn katten veel te groot en net mensen. Zelf heb ik twee lieve jongens, van 13 en 7, maar toch: **BETER DAN BABY OF KAT, AAN EEN BAK HEEFT U WAT.**

Natuurlijk twijfelt de beginnende aquariaan aan haar vermogens. Ook het tot de ellebogen onder water brengen van de arm slaat angsten los (hu, die kille vissen! – en: beschadig ik niets?). Ikzelf ben mijn mentor, I. Jansen, veel dank verschuldigd. De eerste fase van BAKBEZIT is penibel, maar elke vraag op dit gebied beantwoord ik graag.

Mijn tweede bak staat al klaar. Gloednieuw, van de laatste snufjes voorzien. Het overhevelen van vis en plant zal dagen in beslag nemen. Heerlijk. Dan behoef ik minder (dan ooit) aan DATGENE te denken, wat mijn hart pijnigt.

*een leeg glas heeft veel mogelijkheden
en voldoende beviel dat haar wel.*

Nooit rust

De herfst is vergevorderd,
de winter nadert.
Het voorjaar sluipt aan,
de zomer
slaapt in stof en hoeken
zichzelf, maar lomer.

Liefde

Ik hou van een vrouw met hernia.
Ze ligt in een ziekenhuis en vloekt.
Dit? Dit is mijn kussen.
Een sloop – met niks ertussen.

Ze kan niets doen. Bij het afscheid
geef je haar geen zoen –
omdat ze niets kan doen.

Onbemind

Ik woonde al in Amsterdam
toen mij het bericht ter ore kwam
dat Zij au-pair geworden was in Zweden.

Nu negen jaar geleden.
De wanhoop die mij toen beving
schenkt tot op de dag van heden
bittere herinnering.

EEN zorg MINDER!

Wendela Kotlianski-
Deckwitz, een verfa-
milielid te Bertijn,
verkegen woordigt sedert
december de sandaal-
fabriek van haar oud-
fante PLOTZ uit
Mariënbad-Lentrum.

Ze schreef mij dat deze
sandaal (niet uitmun-
fend door schoonheid)
een klein wonder is.

De oude vrouw Plotz
heeft de werking en
de stabiele kwaliteit
dan ook jaren gekost
in de besachtige omge-
ving van Mariënbad,
en de nuwe TPOOLSIE
valies. Waar ze als
meisje woonde.

Waar ze nog altijd
haar vacaties door-
brengt.

"Speciaals", zegt de
oude vrouw Plotz, "is
deze sandale geschikt
voor verpleegsters, bar-
meisjes, markt koop-

Vrouwen en winkel be-
diendes".

En wie ben ik, dat ik
deze oude vrouw geen
succes hou gunnen.
Vele mijner vriendin-
nen hebben immers in
het ruwe, ongevormde
en stverige hân mode-
ideaal gevonden.

Zeker hal deze schoen
bij hen instaan, schreef
de Wendela te Bertijn.

(ingevonden mededeling)

NIEUW!
DE
PLOTZ
TORPE DOSA
DAMES-SANDAAL VAN
DE NIEUWE TYP!
"alleen verkegen woordiging
in Nederland:
J. Deckwitz"

(ingevonden mededeling)

SNOEKS
FORTISSIMA
BLOEDVIEUX.

EEN HERINNERING

Ik werkte in het bordeel van mevrouw du P., niet ver van het Rembrandtplein. Het werk was niet van bijzonder lijfelijke aard. Meer de speciale gevallen. En mijn patroons waren hartelijk. Ik had deze baan genomen uit nood. Mijn nieuwe woning in de B.-straat kon ik van de kleine uitkering niet betalen. En ook, hoe vreemd het ook mag klinken, ik had behoefte aan een breder maatschappelijk contact.

Er kleefde een nadeel aan mijn baan. Het bordeel du P. lag niet ver van mijn nieuwe woning vandaan, en ik wilde ten koste van alles voorkomen dat wie dan ook, patroons of klanten, op de hoogte zouden raken van mijn adres. Het is immers geen onbekend fenomeen: een klant die verliefd wordt op een prostituee. Na enkele onbehagelijke weken, waarin ik 's nachts om half drie eindeloze omwegen maakte om thuis te komen, ontmoette ik Henk de V., een taxi-chauffeur. Wij aten tegelijkertijd een sateetje in de nachtsnack van Josje. Henk gaf mij meteen een veilig gevoel. Op zijn vraag of ik niet al in bed moest liggen, gaf ik dus als antwoord een exposé van mijn probleem. Maar hij kon me makkelijk helpen!

'Zoals je misschien weet ben ik blind', vertrouwde hij me toe, 'en waar ik je ook naar toe breng, op jouw aanwijzingen, ik zal nooit precies aan iemand kunnen vertellen hoe of wat.' Sedertdien haalde hij me af. Ik heb niet langer in bordeel du P. gewerkt dan nodig was, en van alle mensen die ik in die tijd ontmoette, heb ik de liefste herinnering aan Henk.

Oude meisjes

Voor wie de wereld ingaat
en kleren koopt en eten en
met verbazing geld nog even vasthoudt
voor ze de schoenen mag houden en naar
huis gaat langs alles wat
geslagen is van geld – nu,
voor wie zo de wereld ingaat
zingen we een lied.

Aan de kade staat een huis

Waar Zij niet heerst, de
harde Passie, heerst het Huisgezin.
(In welke vorm dan ook.)

Daar hangen broeken te drogen daar
staan pannen eten bewaard te worden –
tot morgen, tot overmorgen, daar
kan alles wachten.

Moderne vertaling zonder origineel

Achter je rug, kind, heeft ze geen
goed woord voor je over.
Wat ik niet horen moet,
door Passie aan mijn stoel genageld, over jou!

Als ze je ziet, lacht ze zo lief,
ik ben dan bedroefd en weet niet,
waarom ik blijf.

Ontroering

Ontroerend zijn de poezenpoten,
languit geveid op bed en bank.
Kom ik thuis,
na dagen spuiten
in straten kil, benzinestank–

Dan liggen daar Mimi en Agnes
naast een afgekloven muis.

Poezenpoten poezenpoten!
Ik heb een huis.
Ik, ik, die niets verdient...
O, Walkure, Heroin.

LEVE HET BOEK

Enkele weken geleden werd ik verplicht de burelen der Sociale Dienst te bezoeken (verder kortweg SD). Ik had niets misdreven, behalve verhuizen naar een nieuw huis. Zelfs die verhuizing had ik drie keer gemeld. Het was teveel. Computers en baliepersoneel konden mijn langdurige staat van dienst NERGENS vinden. Papieren raken zoek mevrouw, zo hoorde ik. Zand in de machine dus, maar de machines van de SD spuwen geen geld meer, al eer het zand eruit is. Kregel zat ik de eerste keer in de wachtkamer, met een Volkskrant. Op Hilversum 3, die in de wachtkamer aan mag staan vanwege dat werklozen het toch al zo naar hebben, speelde de NCRV een reggae-versie van DE HEER IS MIJN HERDER. Er kwamen nog veel meer mooie religieuze popliedjes. Oh yes lord, oh yes lord. Moest ik dan gek worden?

Na de Volkskrant las ik de Libelle en de Telegraaf (Willem Duys: Vanessa acteert voor twee). Je kan mooi naar buiten kijken bij de SD. Prachtige HOLLANDSE LUCHTEN boven treurige flats en kale grasveldjes. Moest ik dan gek worden? De lezer mag wel worden ingelicht omtrent een vitaal punt: de wachttijden bij de SD variëren van drie tot vier uur, eigenlijk zit daar niet zoveel variatie in, het is een heel lange zit.

Thuis, met mijn ditmaal 'zuur verdiende' geld in de knuist geklemd, zocht ik naar een oplossing. Wat zou toch het vaccin kunnen wezen tegen urenlange opsluiting met honderdvijfentwintig andere slachtoffers? (Bevende junks, meisjes van achttien met een baby op schoot, verwarde buitenlandse werknemers, opgewekte vrouwen van middelbare leeftijd die de stemming erin proberen te houden door onophoudelijk 'nou, daar zitten we dan' te zeggen.) Wat was mijn groot-

ste troost in dit leven? Een verloofde had ik niet, dat was jammer, ik hoorde wel eens, dat zo iemand een grote troost kon zijn. Mijn grootste troost was DE LITERATUUR. Zonder verloofde aan mijn zij, maar met *English eccentrics* van Edith Sitwell in mijn tasje, stapte ik een week later de wachtkamer binnen.

Excentriciteit, waarvan de meest pure vorm slechts in Engeland te vinden is volgens Dame Edith, is het enige middel tegen melancholie. '(...) Deze houding, de starheid, het protest of de verklaringsdrang, wordt excentriciteit genoemd door mensen met botten die te soepel zijn. Maar deze mummies werpen schaduwen die niet in hun juiste geometrische proporties liggen en vanuit deze vervormingen kan een stoffig gelach opklinken.'

De mummies zijn achttiende en negentiende eeuwse Engelse dames en heren, die hun sporen meer dan verdiend hebben in de strijd tegen het MONSTER.

Adellijke dichters, zeerovers, dandies, kluisenaars en kwakzalvers deden mij de tijd vergeten. Kende ik iemand, wiens schaduw bij wijze van spreken TEGEN DE ZON inviel, kende ik een excentriek? Het geval van Miss Jewsbury deed me geloven van wel. Ze had de aardige gewoonte, om aan de voeten van de grote geleerde Carlyle te gaan liggen, en vervolgens urenlang liefdevol naar hem op te zien. Tot ze ter plekke in slaap viel. De grote man had er moeite mee: '(...) "Ik zou willen", zei Carlyle, "dat het voor eens en voor altijd tot haar door zou dringen dat noch man noch vrouw geboren was voor het uitsluitende, en zelfs maar voor het hoofddoel van verliefd worden op iemand of het voorwerp van verliefdheid zijn."

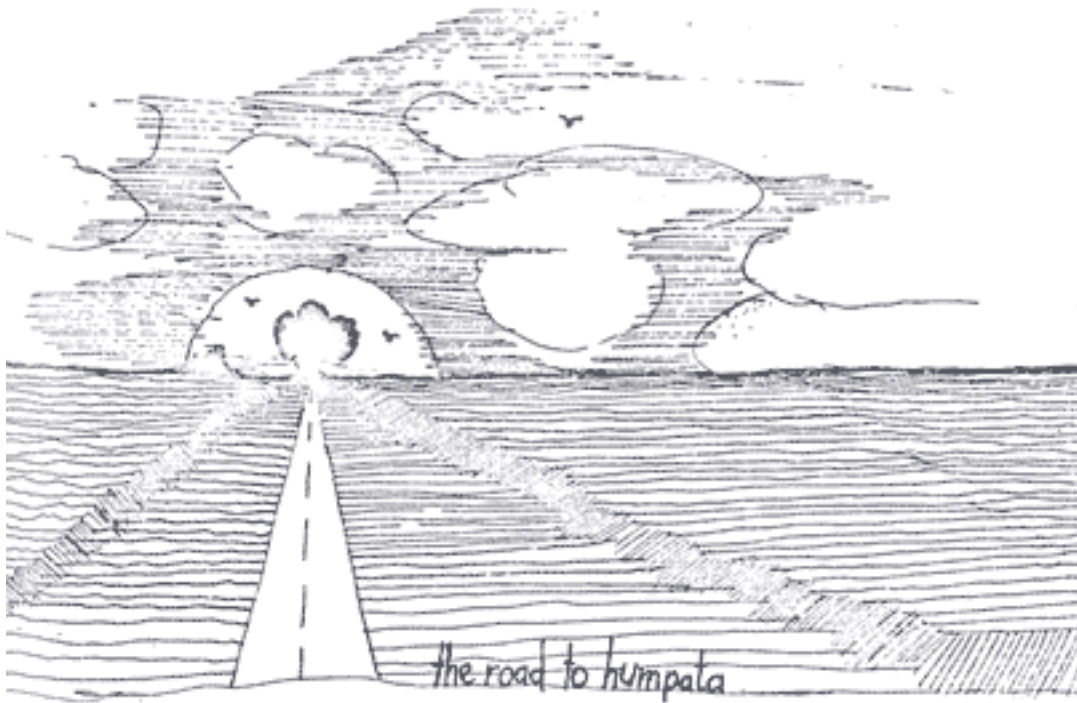
Mevrouw Carlyle was het daarmee eens. Ah! Hoeveel Misses Jewsbury kende ik niet met naam en toenaam! Ik projecteerde de beeltenissen van mijn vriendinnen tegen de grauwe luchten boven de flats. Geobseedeerd door liefde, hoogmoedswaanzinnig van liefde, monomaan van liefde, en wat niet al! De eerlijkheid gebod me, mijzelf niet uit te sluiten.

[advertentie]

•Lesbozy's•

vol teer. vol
NICOTINE
Naar rook je
anders woor?
25 voor 2.50

PLOTS
stond zy voor my
in haat
PLOTZ
sandslen

Bijna met tegenzin hoorde ik mijn naam omroepen. Vrolijk verliet ik even later het over-beveiligde, plaatstalen hokje van de kassier. 'Dat boek', zei een mevrouw, 'dat boek, daar wil ik een lot op. U heeft hier zitten grijnzen.' Evenzeer voldeden *Rood en Zwart* van Stendhal, *Some lie and Some die* van Ruth Rendell, en *Appel van Eva* van James Hadley Chase (in haar smeulden de krachten die een man konden vernietigen). Het is waar. De laatste twee titels zijn THRILLERS, maar men moet bedenken, dat er toen al enig zicht was op een wederom keurig geregelde uitkering. BOOKS ARE WEAPONS, verkondigt de button die de dichteres F. van der Ham op haar revers draagt. Inderdaad.

IK KAN WEL ZON- DER MAAR IK WIL NIET ZONDER

Interview met Nini Besogne

Ik kan wel zeggen dat het mijn jeugd gekleurd heeft. Mijn vroegste jeugd. Ik was zes jaar toen ik voor het eerst in aanraking kwam met – met de fles. Ja. Mijn vader was kapitein op een boot van de havenpolitie. Hij kwam dan aan boord van grote zeeschepen, grote zeeschepen – als douaneman. En hij kneep wel eens een oogje toe en wat kreeg hij dan? De duurste merken stonden er thuis in het buffet. Martell. Johnny Walker Black Label. Vodkaas met russisch etiket. Moeder nam niets, moeder nam niets. Maar vader.

Ik zag wat er met hem gebeurde. Hij werd vrolijk.

Nooit een slechte dronk gehad, nooit. Hij was een prachtig voorbeeld van hoe mooi het kan zijn, drinken. Hij zong liedjes voor moeder, van: 'In de Nes, in de Nes, met ons allen om een fles, broeders zijn wij samen, de nacht staat aan de ramen'. Oude volksliedjes waren dat. En moeder breide bij de radio en glimlachte dan, en vader schonk nog eens in.

Ik begon het verband tussen zijn aangename persoonlijkheid en de fles te leggen toen ik de fles kreeg hè, vijf of zes jaar was ik toen. Ik begon voorzichtig slokjes te nemen. Natuurlijk werden de flessen niet gecontroleerd, er waren er te veel om ze te kunnen controleren. En als ik ooit betrappt werd met een fles in de hand, nou dan zei moeder: 'Mooi toch die etiketten, niet kind?' Ze berook mij nimmer. En aldoende kon ik steeds meer hebben en het gaf me een zekere warmte. Die warmte is helemaal in mijn karakter getrokken. Als kind ben ik nooit dronken aangetroffen. Op school merkte niemand iets, want ik nam pepermunt. Vader gebruikte de pepermunt ook natuur-

lijk. Hij had altijd een doos KING in de lade van zijn bureau, een doos met wel honderd rollen.

Ach, mijn minieme consumptie werd niet zo erg gevonden.

'Wat ruik je weer fris', zei moeder vaak, en dan lachte ze. Een toegeeflijke vrouw, die wist dat kinderen nu eenmaal snoepen. Ja, dat verband tussen dranklucht en pepermunt was mij natuurlijk al snel duidelijk geworden. Als vader geheel verwarmd door de Martell naar de avonddienst ging, zei moeder: 'Vader vergeet de KING niet, Bestebreurtje hoeft niks te ruiken. Bestebreurtje hoeft van niks te weten.' Bestebreurtje was vaders collega, een christen. Als je met gewone maatstaven meet, was ik dus overdag regelmatig aangeschoten.

Door de fles had ik genoeg aan mijzelf. Op school was ik niet lastig, nee, niet lastig. Ik deed gezellig wat me gezegd werd, ik vond het leven vreselijk gezellig. Ja ik viel er wel een beetje naast bij de andere kinderen. Ik wilde niet hollen of gymnastieken of hutten bouwen. Daar kreeg ik het benauwd van, de wereld draaide om me heen als ik holde. Logisch. Dus ik bewoog niet. Niet veel.

In dat isolement ging ik lezen en tekenen. Avonturenboeken. De Scheepsjongens van Bontekoe. Paddeltje. De Artapapas. Hoe de Katjangs op de kostschool van Buikie kwamen. Jongensboeken eigenlijk. En wat daarin gebeurde, dat tekende ik. Op elke tekening kan je wel een fles zien. Mijn moeder heeft ze bewaard. Het viel niet op tussen al die sloepen, lianen en apen en hutten en palmen en galjoenen.

Ik was erg gelukkig, erg gelukkig. Met vader en moeder en mijzelf samen. Vader vond mijn tekeningen ook altijd prachtig.

De ruwste tijd van mijn leven werd mijn middelbare schooltijd.

In die omgeving werd er meer van me verwacht. Er werd ook meer op me gelet. Ik besepte voor het eerst, dat

ik anders was. Dat niemand zo was als ik. Maar ik wilde blijven wie ik was. Thuis had ik het even best als ooit, maar die school, die school.

Ik kon ook tussen de middag niet naar huis. Te ver. Dat werd dus flesjes vullen. Het vullen thuis was geen probleem – en het flesje ook niet.

Maar het stiekeme drinken in de middagpauze.

God o Heer. Ik sloot mezelf op in de toiletten. Ze dachten natuurlijk dat ik het aan mijn ingewanden had. Wat heb ik vaak verlangd naar die rus-

tige uurtjes thuis toen ik nog op de lagere school zat, als moeder na het middageten in de keuken afwaste en ik slokje na slokje nam, gebogen over een mooi boek! Ik heb heel mooie herinneringen aan SCHEEPJES VAN PAPIER en DE OGEN VAN ROOSJE, van Clare Lennart hè. Ja want ik werd toch een meisje. Later, zo rond mijn 14e, las ik 's avonds Bordewijk in bed, uit de schoolbibliotheek. Met een flesje in bed en dan Bordewijk! ROOD PALEIS, HET EIBERNEST, DE EIKEN VAN DODONA, BINT... Mooi. En ik tekende het allemaal, met steeds weer die fles in een hoekje. Dat tekenen is mijn redding geworden. Ik werd langzamerhand gezien als een artistiek be-gaafd iemand. Ik tekende ook voor de schoolkrant, ik had een plaats. Na het eindexamen ben ik naar de academie gegaan. Moeiteloos. Want ik heb een ontzettend talent. En eenmaal op de academie was de fles natuurlijk geen probleem meer... Aan mijn werk valt dat te merken. De fles kwam uit de hoek, als het ware, en nam steeds meer plaats in op de voorgrond. Op de academie dronken wel meer mensen. Maar niet zoals ik dronk. Ik dronk eigenlijk de hele dag door, kleine slokjes. Maar die kinderen deden het 's avonds en de katers waren verschrikkelijk. Ik heb nooit een kater gehad, nooit gehad. Ze meenden op de academie ook, dat ik gematigd dronk. Toen ik in verwachting raakte van Johnny, ben ik opgehouden. Van de ene dag op de andere. Want gek ben ik niet. De wereld die zich toen aan mij openbaarde vond ik een verschrikkelijke wereld. De gewone wereld, zonder dat warme,

dat feestelijke gevoel. Ik heb dus negen maanden niet gedronken. Ik heb niet in een hel geleefd, dat niet. Maar het leven had geen zin. Vlak. Ik tekende aan de lopende band kale polderlandschappen. Beroerd werk. Slecht werk. Johnny was nog niet geboren of ik dook de feestelijkheid weer in. Die man van wie Johnny was, dat was een Fin. Nooit meer gezien. Met Johnny samen heb ik het goed – we wonen bij mijn vader en moeder in. Vader is gepensioneerd, maar ik verdien genoeg, dus ik heb gezegd: 'Vader, heb maar geen zorg over het buffet.' En het buffet is altijd mooi gevuld. Ik weet niet wat voor kant Johnny op gaat, hij is nu vier. Maar aan mijn vader en mij heeft hij geen slecht voorbeeld.

Moeder is nog even lief en koopt nog altijd de dozen met KING.

De fles staat in mijn werk vanzelfsprekend centraal. Maar niet alleen de fles, ook glaswerk. En de relatie glas/vocht diep ik de laatste tijd uit. Druppels, vochtstrepen, licht dat breekt als het door een gevuld glas valt... En genoeg kopers. De laatste jaren doe ik ook meer commercieel werk. Voor een stokerij van oudhollandse dranken. Een leuk bedrijf, met een prima vrouw aan het hoofd. Ja ik zal haar naam niet noemen. Ze houdt van mijn werk. Via haar ben ik meer in contact gekomen met andere vrouwen die drinken. Positief drinken, zoals ik. Voor die vrouwen geldt, wat ook voor mij geldt: IK KAN WEL ZONDER MAAR IK WIL NIET ZONDER.

Een positief geluid over drank, dat hoor je zelden. En ik vind dat jammer.

• *snoek's* •
Rozemarijntje
Saliedroom
Dilleprinses
-DE LIKEUR
voor de moderne
vegetarische
Vrouw van
NU! —

Wij zijn nachtdynamo's

Zeven jaren her gingen we ver,
werden nooit ziek–
zo vaak weerklonk: naar tante Riek!

In het grauwe ochtendgloren
trok de massa naar kantoren
en zongen we een lied.
Slapen? Wij niet – en van je hela.

Nu, op een bankje langs de dansvloer,
hand in hand, lispelen we als sijsjes
en staren, uitgeblust, naar wilde jonge meisjes.

het glas breekt! het glas breekt!
en toch, denkt ze - zo dronken ben ik nog niet.

DRA. Wanda Bos:
"IK steun de
ASAMOBO"

De Asamobo (de Anti Sado-Masochistische Bond) heeft zichzelf nieuw leven ingeblazen.

S. Pedewitz, die de bond zo voortreffelyk bestierde van 1978 tot 1982, en ook dus de grondlegger was, heeft helaas een beoordelingsfout gemaakt.

"Dat SadoMasochisme het niet door bij de meisjes", zei ik in januari '82. "Ik hef de bond maar op".

Maar het ketk wel door bij de meisjes! Hoevele er gered

hadden kunnen worden als de bond was blijven (even- dat is niet te schat- ten).

S. Pedewitz ziet nu in dat de bond een bittere noodzaak is.

Samen met mij (= dra. Wanda Bos) trekt ze weer door het land met lezingen en pamfletten, om de vaders van het SadoMasochisme uit te rukken.

Althans bij vrouwen, want wat de jongens er mee doen, dat maakt ons niets uit.

"Wie ben ik", rucht S. pedewitz eens, "Wie ben ik". — —

SCHÜTZEN VOR TAGESLICHT

Niet zo lang geleden lag ik met de Havenbarones naar DYNASTY te kijken.

'By the way', zei ze toen, 'ik moet je nog iets zeggen over dat stuk van jou: SCHÜTZEN VOR TAGESLICHT. Dat stuk had ze al mogen lezen nog voor het gepubliceerd werd, en ik ging dus gepikeerd zitten. Vreselijk had ik mijn nek uitgestoken omtrent DE MAN in mijn leven – en nou moest ze iets zeggen. 'Schatje! kom nou even LEGGEN', zei ze. En ik kwam weer LIGGEN. Ze komt uit Rotterdam, de havenbarones. En ik denk dat die haven, en de internationale, waaierige sfeer van geld en boten, magnaten en cafes en vrouwen – enfin, dat DIE sfeer haar heel WIJS heeft gemaakt. Ik leg dus weer naast haar. Het stuk GING zo:

In mijn geval blijken alle films met MARCELLO MASTROIANNI diepe indruk te maken. Ik beschreef het al eerder, en beschrijf het nu WEER. Wat een schitterende man. En wat een schitterende film is: LA NUIT DE VARENNES. Casanova (Marcello), op de vlucht voor een adellijke beschermheer die teveel banaal divertissement van hem eist, raakt betrokken bij alle tumult dat de vlucht van Lodewijk de 14e en Marie-Antoinette veroorzaakt. Ja, zelfs met zijn koetsje blijkt hij de koninklijke vluchtelingen ACHTERNA te hobbelen. En wat is hij oud geworden, CASANOVA. Wat is hij oud geworden, MARCELLO. Maar geheel zonder ijdelheid zet hij deze oude charmeur voor ons neer, met zijn vieze gepoederde pruik, onderkinnen, brokaten costuum en laarzen met scheefgelopen hakken. Hij draagt rouge. Hij breekt je hart. Vrouwen willen hem nog maar wat graag in hun netten strikken. Maar hij kan het niet meer. Treurig, maar waardig, deelt hij ze telkenmale mee, dat ze verliefd zijn op zijn reputatie, niet op de toddige schim daarvan, die voor ze staat. Nu is er een vrouw, die een groot leed geleden heeft. Zoiets als weduwe

geworden zijn. Ze keert huiswaarts, naar haar landgoed. En ZIJ nu gaat WEER gruwelijk lijden. Ze wil hem namelijk zoals hij IS, een beetje vies, oud kind – hoewel zeer voorkomend – een kruising tussen een goede vriend en een zwaar bemind huisdier. Ze houdt heel veel van hem, ze is de enige die om hem huilt. Maar hij begrijpt haar niet. Ook ZIJ krijgt te horen: jammer, madame, ik kan niet meer – zeer vereerd evenzo- goed, maar ik kan niet meer.

Hij laat de ware LIEFDE schieten, uit Mannelijke Onmacht, en gaat zitten eten in een herberg, terwijl zij op de modderige voorhof staat te wenen... wat kan het HAAR nou schelen, dat-ie het niet meer kan?

O, dacht ik, eenmaal weer buiten het filmtheater, DE HOND. Maar ook vergaf ik hem en wenste dus niets liever dan een mooie foto van mijn oude held.

'Lieve popje', zei de havenbarones, 'dat is toch allemaal niet zo. Het is geen onmacht en geen onwil, het is SCHAAMTE. Daar staat hij, een oude man die het niet meer kan. Daar staat zij, een weduwe die JUIST op hem valt, omdat hij het niet meer kan. Niemand wil toch bemind worden om zijn gebreken? Stel, ik had een kaal hoofd.'

'Nee!' riep ik.

'Stel, ik had een kaal hoofd, en ik schaamde me daar heel erg voor. En toen kwam jij, en je ging JUIST van me houden vanwege dat hoofd. Niet vanwege mijn ogen, nee... dat hoofd. Af-schuwelijk zou dat voor mij wezen.'

'Ja', zei ik toen, 'maar ja.'

'Hij WIL haar ouwe hond niet zijn', zei de havenbarones. 'Dat is toch simpel? Hier, kom LEGGEN.'

Ik kwam weer liggen en toen was Dynasty afgelopen en keken we verder naar deel II van Valley of the Dolls.

MIJNHEER DE BARON

Vervolgverhaal
door
Edith
Nylon

OM HARENTWIL

Grada vatte de slaap niet. Ze had enkele uren tevoren haar VOLVO met een nerveuze manoeuvre half op het gazon, half op het grintpad voor haar flat geparkeerd. De woede van de huismeester, die zij zeker over zich geroepen had, was niet de oorzaak van haar onrust. Zij deed het licht aan, en tuurde wanhopig naar de herensmoking die als een verformfaaide ledenpop voor het INTERLÜBKE slaapkamerameublement lag. Wat een avond. Ze was miselijk.

In DIE FLEDERMAUS, een homobar te DRUTEN was ze nu eens geen FEMMES tegen het lijf gelopen, maar leden van een FORT-groep die iets te vieren hadden. Ze waren niet aardig geweest en hadden haar achtervolgd met feministisch-psychologisch gestook.

Ze kon maar beter opstaan en alle sterke drank en ongenoegen eruit spouwen. Voor het witporceleinen toilet gelegen, receptakel van zoveel leed, gingen er twee gedachten door haar heen: DIT NOOIT MEER, en: TONNIE.

Weer in bed. Trillend, ijskoud en eenzaam, weende ze bitter. Zou TONNIE ooit begrijpen, dat al haar omzwervingen en eskapades direct verband hielden met hun onuitgesproken liefde? Zou ze ook maar kunnen bevroeden dat ZIJ het was die haar, GRADA, tot de aanschaf van de vermaledijde smoking had gedreven? Als in een koortsdroom beleefde MIJNHEER DE BARON de verschrikkingen nogmaals.

F
E
U
I
L
L
E
T
O
N

WANHOOP OM EEN ONVIND- BARE IDENTITEIT

Toen TONNIE, nu meer dan twee jaar geleden, op een zomerse avond GRADA haar liefde bekende, had deze een klassiek gebaar van afweer gemaakt. NEEN! Die liefde was onbestaanbaar. Toch was haar hart geraakt. Bedachtzaam had ze na TONNIES vertrek al haar deux-pieces, blouses en japonnen op de vloer en over het meubilair uitgelegd.

Hoe kon dit meisje denken dat zij, een DAME, die dacht te gedijen in normaliteit, ZO zou kunnen zijn?

GRADA wist geen weg te gaan in het labyrint van emoties dat haar overweldigde. Heren hadden haar nimmer iets ANDERS berokkend dan leed, en een conventioneel-vrouwelijke levenswandel was nimmer haar deel geworden. Ze had dat ook niet gemist, ze leefde in een vacuüm. Ze leefde in een toegesnoerde vuilniszak, dat gaf haar situatie beter aan!

Lesbisch zijn. GRADA rilde. Wat ze ook deed, met wie ze ook sprak – LESBISCH ZIJN. Het brandde in haar hersenen.

Het meisje TONNIE bejegende haar zo lief en voorkomend, dat ze ervan walgen moest. Hoe kon TONNIE van haar houden, van een toegesnoerde vuilniszak, die zich geen raad wist en haar eigen gevoelens niet kende?

Toen rees er een woede. TONNIE deed maar. Alsof er niks vanzelfsprekender was dan de AMOUR der MADEMOISELLES. Nooit een strobreed dwarsgezeten, kind van de jaren zestig, vrij als een vogeltje.

Uit een ver verleden kwam haar een titel aanwaaien, DE BRON DER EENZAAMHEID. MARIJKE VAN DER DEUGD, een oude schoolvriendin die de verpleging was ingegaan had haar het boek ooit geschonken, maar het stond nog ongelezen in de kast. Na drie avonden lezen schafte GRADA zich een smoking aan en stortte zich in het leven, zorgvuldig de randstad vermijgend.

Gedreven door een drang die sterker was dan zichzelf, mannelijk en kloek, versleet ze vrouw na vrouw. Punctueel, als betrof het een avondcursus frans, deed ze de ronde der bars. Zo moest men met vrouwen omgaan, wilde men ze leren doorgronden. Zo moest men trachten gelukkig te worden. Ze werd het niet.

Telkens als ze TONNIE zag, even lief en begrijpend als altijd, alsof er nimmer een NEEN gevallen was, voelde MIJNHEER DE BARON zich onbeschrijfelijk beroerd. Zou ze ooit leren, hoe ze TONNIE beminnen moest? In deux-pieces ging het niet. In een smoking, dat had ze vagelijk door, ging het ook niet.

Soms wenste ze dat TONNIE nu maar eens iets deed. Soms deed TONNIE iets, maar interne blinde onmacht dreef GRADA dan weer tot afwijzen. Een afwijzen waar TONNIE zich glimlachend bij neerlegde. Of, jammergenoeg, zich glimlachend niet bij neerlegde...

MIJNHEER DE BARON zou pas na maanden rondhoereren, voor een porceleinen toilet geknield, zichzelf de vraag stellen: ik ben weliswaar ledig van binnen, maar ik hou van haar. Dit eenmaal vastgesteld: KAN IK HAAR ALLES BEKENNEN IN MIJN DEUX-PIECE?

Wordt vervolgd

AII EEN
 IN TIJDEN VAN NOOD
 WIEF MEN
 Jachtvrije Schijngehalft
 TE WAAR DE REN.

LESBYKURK
 U bent een oude, eenzaam
 kerstbome. U valt in de bad-
 kamer. Hi A! U maar een
 anti-stijp met
 aanpak-schapp!

ZR. DOMELÄ
HUTTENCREMES

DOMELA EN
DIRECTRICE LENA
GEZICHTENMASKER

VOLDOEN.

FLITSEN UIT MIJN LEVENSWEG door Alie Snoek

Mij is verzocht, iets over mijn leven op schrift te zetten, omdat ik een prominente vrouw ben. Het viel mij niet makkelijk, tot ik erachter kwam hoe het moest. Ik ben een systematisch aangelegde vrouw en mijn verhaal in de vorm van een alfabet gieten was dus een oplossing die mij wel zinde.

AANDACHT

Aandacht is liefde, liefde is aandacht. Ligt er iets zo voor de hand? Ja en nee. Ik geef mijn vriendin Jannie veel aandacht. Ze zegt me wel eens: toen ik nog verloofd was met die jongen (daar is ze bij weggegaan om mij) kreeg ik heus veel aandacht en hij was zorgzaam. Maar ik voelde me zo kaal van binnen. Ze voelde zich zo kaal van binnen, omdat hij niet haar ware liefde was. Dat ben ik geworden.

BEZIT

Niemand is het bezit van een ander. Het is ons recht, en dat voel ik vooral als liberaal, om niet het bezit te zijn van een ander. Toch vind ik, dat Jannie van mij moet blijven. Ja waar blijf ik dan met mijn idealen. De angst, dat Jannie mij verlaat, is groot. Waarom zou ze het doen? Maar toch. Jaloezie is verkeerd. Als Jannie twee keer per week naar de fitness gaat, op de damesuren, weet ik ook niet wat er kan gebeuren. Als het uitkomt met de fabriek, haal ik haar op en dan gaan we de stad in, winkels kijken. Ik ben ruim van gebaar, ze mag hebben wat haar blijft. Mensen zeggen wel eens: Alie, jij bent zo succesvol, jij hebt geen problemen. Maar in mijn hart weet ik: dat ik Jannie toch niet helemaal vertrouwen kan, dat is mijn probleem.

CEMENT

Het huwelijk is als cement. Twee mensen aaneen gemetseld. Dat voelde ik zo met mijn man Piet en ik voel het zo met Jannie.

Deze beeldspraak is ook gevaarlijk: niet alle cement is van goede kwaliteit. Maar ik blijf vasthouden aan dit beeld, want een mens moet een overtuiging hebben en dit is de mijne. Jannie is nooit getrouwd geweest, ze kent het cement dus pas sinds zij mij kent. Nu is het ook haar overtuiging.

DRANK

Drank kan in een huwelijk een gezellige factor zijn. Je kookt iets fijns, en geeft er een wijntje bij. Je krijgt bezoek, en schenkt een likeurtje. (bijvoorbeeld Snoeks 'Amie des Pralines'). Drank kan ook een ongezellige factor zijn, als er onmin is. De een drinkt dan wat meer dan de ander, en de ander kan dan 's nachts luisteren naar de geluiden uit de badkamer. Jannie heeft er een handje van, ongemerkt toch meer te drinken dan ik goed voor haar vind.

ENERGIE

Liefde schenkt energie. Als het goed loopt tussen Jannie en mij, wandel ik 's ochtends door de fabriek en lach tegen mijn personeel. Ik heb voor iedereen een goed woord over en kijk tevreden naar mijn weerspiegeling in de stookketels. Louter uit liefdes-energie gaf ik WENDERHOLD GROOTVERBRUIK drie jaar geleden twee procent korting. Aan WENDERHOLD heb ik sedertdien geen kind.

FORTUIN

Mijn fortuin is Jannie. Zonder Jannie kan ik niet leven en leiding geven. Ik heb wel eens gedacht, dat de fabriek mijn fortuin was. Dat bleek niet zo te zijn. Toen Jannie mij eens voor drie maanden moest verlaten, om haar moeder te verplegen, was ik werkelijk mezelf niet. Ik kan Jannie beschouwen als een onbetaalbaar kunstvoorwerp.

GENOEGEN

Het genoeg in mijn leven ontstaat 's avonds om een uur of zeven, als ik de krant lees en Jannie het eten bereidt. Uit de keuken komen dan steevast heerlijke geuren. Af en toe drink ik wat, rook een sigaretje en lees hardop het nieuws voor uit de krant. Als er onaangenaam nieuws is wat betreft mijn branche, leeft Jannie mee. De klootzakken, roept ze dan. Ja, dan voel ik me met haar verbonden en dat is genoeg.

HOOR EN WEDERHOOR

Als we ruzie hebben, nodigen Jannie en ik altijd Rita Brood (Jannies zuster) en haar vriendin Madame Apocalypse uit. Wij vertellen dan allebei ons verhaal, en Rita en Madame zijn de scheidsrechter. Het gaat altijd goed, omdat het gezond verstand aan mijn zijde is, en Rita en Madame daar gevoelig voor zijn. Jannie heeft ook vrede met de oplossingen die we vinden.

INTIEM

Natuurlijk zijn Jannie en ik intiem en we zijn het regelmatig, zo een twee keer per week. Hoewel we ons altijd weer spontaan voelen, zit er toch regelmaat in. Het is zo gegroeid en we willen niet anders meer. Een huwelijk zonder intimiteiten, waar je wel eens van hoort, dat zou niets voor mij zijn. Ik zou er een punt achter zetten, als Jannie mij intimiteiten ging weigeren.

JANNIE

Jannie weet, dat zij geen fabriek kan leiden, en ik weet, dat ik niet geschikt ben voor het huishouden. Apart van elkaar waren we niet tevreden. Zij vroeg zich af, waarom ze haar huishouden deed, en ik voelde me ontevreden over de hulpjes die mijn huis redderden. Wij hebben elkaar gevonden en nu heerst er harmonie.

KARAKTER

Veel lesbiennes hebben een beschadigd karakter. Zij weten

niet, hoe ze moeten leven. De gangbare normen slaan niet op hen. In die verwarring houden ze zichzelf overeind, maar dat is dan ook alles. Ik liet mijn karakter niet beschadigen. Na het overlijden van mijn man Piet heb ik de rollen omgedraaid en zelf ook een vrouw genomen. Zo heb ik de verwarring bestreden en de beschadiging voorkomen.

LOYALITEIT

Loyaliteit en liefde moeten samengaan. Als ik op een feestje bijvoorbeeld op Jannies gedrag wordt aangesproken (ze danst nogal uitbundig) dan zal ik haar nooit afvallen. Ook toen ze eens een kaasschaaf had gestolen vlak voor de menstruatie, stond ik naast haar.

MINACHTING

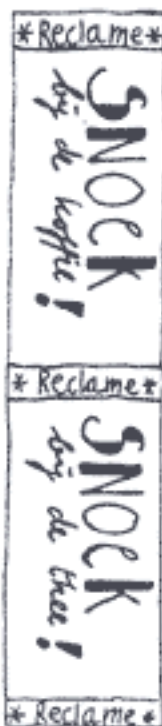
Minachting heb ik voor die mensen, die het huwelijk minachten. Lesbisch zijn is geen ramp, als je maar gewoon trouwt. Ik schuw vrouwen, die van de een naar de ander lopen, van verliefdheid naar verliefdheid springen. Het leven bestaat uit meer. Jannie en ik bouwen iets op, en wij vallen ook niet op. Wij gaan als gewone mensen over straat en zo hoort het ook.

NADENKEN

Je moet over elkaar blijven nadenken. Door na te denken, blijf je alert. Jannie denkt veel over mij na, dat weet ik. En ik doe dat op mijn manier ook, over mezelf nadenken. En Jannies manier van huishouden verradt hoe ze zich voelt, daar heb ik een leidraad aan. Waarom nu al schone lakens, denk ik dan. Waarom vanavond biefstuk? Nee, je moet elkaar nooit als vanzelfsprekend beschouwen.

OVERGAVE

Ik heb mijzelf aan Jannie overgegeven en was

mij niet bewust van de moed die daarvoor nodig is. Zij kan mij maken en breken, maar ik heb dus de kracht om die onzekere positie aan te kunnen. Een huwelijk zonder overgave is werkelijk niks.

PENIBEL

Penibel kan het zijn, als ik mijn dag niet heb, bijvoorbeeld op zaterdag. Je gaat uit, en iedereen om je heen is vrolijk en danst en maakt grapjes. Je vriendin wil plezier, maar krijgt het niet van jou. Dan zit ze naast een ander en amuseert zich. Penibel, en het kan ons allemaal overkomen.

QUADRAAT

Als ik werk, werk ik in het kwadraat. Ik zit gedurende in de zorg. Men laat zich bijvoorbeeld tegenwoordig niet zo makkelijk ontslaan als onder het bewind van mijn man Piet. En ontslagen moeten er vallen, want ik heb een moderne hang naar computergestuurde apparatuur. Enfin, als ik thuiskom, draag ik het leed van mijn personeel met mij mee. Zo sta ik dan voor Jannie, en haar taak als home-maker wordt dus ook niet eenvoudiger. Ook de managersvrouw moet werken in het kwadraat.

RAADSEL

Jannie blijft voor mij een raadsel, want dat is elke vrouw. Ik kan lang naar haar kijken. Uit al die mysterieuze details: bewegingen, blikken, lachjes, komt zij steeds weer naar voren als een geheel. Ik stond erbij en ik keek ernaar – zij stapte zichzelf voor mijn ogen op tot de Jannie die ik ken – en is ze het dan? Zij weet dat ik me zo voel en ik ben dan ook soms haar speelbal.

SALON

Omdat wij nergens terecht kunnen met onze problemen, hebben een aantal hardwerkende vrouwen en ik een salon in leven geroepen. Het geeft nuttige en nodige contacten, en een humor die alleen onder gelijken bloeien kan. Eens per maand treffen wij elkaar ten huize van een salonlid, en haar vriendin zorgt dan voor de hapjes. Als ze die op tafel heeft gezet, verdwijnt ze naar Jannie of een andere echtgenote, zodat zij ook een gezellige avond hebben. De salon boft in die zin, dat de echtgenotes ook goed met elkaar op kunnen schieten.

TRAMMELANT

Ruzie hebben is één ding, trammelant is wat anders. Dan sta je beiden tegenover elkaar en wilt van geen wijken weten. Jannie kan ook behoorlijk koppig zijn. Maar ik neem dan mijn toevlucht tot het volgende. Ik wijs om mij heen. Jannie, zeg ik dan, zie je dit huis. De muren, de meubels. Loop eens naar het raam en kijk naar buiten. Daar staat onze auto. Loop eens naar de telefoon en blader eens door ons adressenboekje. Wil je dat alles, het materiele en het immateriele, wegwerpen? Het is pas twee keer gebeurd, trammelant, maar die twee keer zei Jannie dus: nee, dat wil ik niet wegwerpen.

UITVAART

Het klinkt vreemd, maar het woord uitvaart heeft voor mij geen nare bijkleur. Mijn belangrijkste uitvaart was die van mijn man Piet. Ik was toen vijf dagen weduwe, maar zocht toch al naar een oplossing voor mijn leven. Jannie ging rond met de koffie. Ze deed het warm en smaakvol. Die vrouw heb ik naast mij nodig, als ik de fabriek ga leiden, schoot er door me heen. Ik wist toen niet, dat ik lesbisch kon zijn, het verbaast me nu nog wel eens. Maar Jannie was wat ik nodig had.

VERVELING

Alleen bij elkaar moet je het niet zoeken, vrienden en kennissen zijn voor mij en voor Jannie en voor onze verhouding onontbeerlijk. Vaak zijn gesprekken op feesten en verjaardagen

een weldaad. Ach, denk ik dan, ze praat met Lenie. Dan ga ik er bij staan en hoor dat ze toch anders is met Lenie, meer op deftig. Dat vind ik dan leuk, dan verveel je je niet.

WENSEN

Wat Jannie betreft heb ik geen wensen. Zij is ideaal. Toch is het niet zo, wat haar zuster Rita wel eens zegt, dat Jannie mij naloopt en geen eigen wil heeft. Twee dagen per maand kan Jannie geen kant op; dan ligt ze in bed met pijn. Ik zorg voor haar, kook het eten en doe de boodschappen, en dat allemaal naast mijn werk. Dat is niet, zoals ik het zou wensen. Maar toch neem ik dat. Rita heeft dan ook geen gelijk. Jannie kan mij aardig onder controle hebben.

XENOS

Op koopavond gaan wij graag naar de Xenoswinkel, want daar vind je van die aardige produkten ook uit de derde wereld. Die zijn reuzeleuk als kadootje en voor ons eigen huishouden vinden we altijd wel iets. Iets van riet bijvoorbeeld.

IJVER

Jannie en ik zijn beiden begiftigd met ijver. Wij werken de hele dag, en dat zou iedereen moeten doen. Wie niet werkt, zal niet eten, dat is een harde uitspraak die ik niet tot het einde doorgevoerd wil zien, maar er zit iets in. Ik laat mij ook beslist niet nivelleren, daar heb ik mijn mensen voor, om dat te voorkomen. In dit opzicht staat Jannie natuurlijk naast mij.

ZONDER JANNIE

Het is duidelijk, zonder Jannie kan ik mij het leven niet indenken. Er is er geen zoals zij, en als er een is zoals zij (mijn secretaresse Priscilla bijvoorbeeld) dan heb ik die toch niet nodig want ik heb Jannie. Nu is niemand onmisbaar. Ik dacht dat Piet onmisbaar was, maar dat bleek niet zo te zijn. Achteraf is een ramp nooit zo een grote ramp. Maar ik zou God zo hij bestaat willen verzoeken, het wat Jannie en mij betreft niet tot een achteraf te laten komen. Maar het blijft een gok, dat wel.

Zomer – atomen

Deze zomer, iedere zomer,
is een stoffig stuk antiek
uit de fabriek van het Eeuwig Wezen.

Zon! Vernieuwing – wat! Vernieuwing –
klare lucht is oude lucht.
Ik dwaal doelloos langs de grachten,
wilt in mij een wasvrouw zucht –
reeds lang gestorven.
Of een bloem van jaren her.
Of de allereerste Ford.

Leven is oneindig lang.
Leven is niet echt te kort.

Narcissus' Lament

Alles is hier van Mij. De fotoos
de kleuren en de zilveren spiegelranden.
Is Mijn kamer zo mooi als Mijn ingewanden?
Waar is Mijn hart. Hoe kan Ik ooit weten
hoe heerlijk Ik ben
zonder Mij te eten.

Dancing

Zo is ons geen moeite teveel, om
voort te kunnen gaan. Wij zijn daar.
Het mocht knellen, het mocht steken, ons
arme lichaam – en ook is daar nog ons hoofd!
op de toren van ons lichaam. Maar,
wij zijn daar. Wij vragen te dansen
een meisje.

MIJNHEER DE BARON

Vervolgverhaal
door
Edith
Nylon

Het was weer nacht geworden in de kleine provincieplaats G. De perrons van het station waren verlaten en in de verte was het gebrom van een oude locomotief hoorbaar, die een postwagon oprangeerde.

Hannie en Susie dweilden de vloer van de restauratie, wierpen oude koffie door de gootsteen en vergaten ook niet een enorme cactus water te geven. In een sierbak van schrootjeshout was hij de enige levende tussen het plastic gewas. Susie keek bitter naar de groene kolos met zijn vervaarlijke stekels. Hij leek wel wat op hun verhouding.

Stuurs zwijgend zaten ze later in de auto. 'Zullen we nog even naar de HOETSIETOET-SIE', Hannie klonk mat. Op dezelfde toon had ze kunnen vragen: 'Zullen we even langs het Ziekenfonds voor de kwitantie?'

Nu ja, dacht Susie, elke verhouding heeft zo haar dalen...

'Ja of nee.'

'Goed hoor', zei Susie. Het is haar altijd goed, oreerde Hannie tegen zichzelf. Alles is goed, maar niks ook. Als ik tegen een boom rij, is dat goed. Driftig schakelend reed ze door oranje en rood. Goed, prima!

Susie liet zich verdroomd meevoeren, en verlangde naar een gesprek met Berry, de door het leven gelouterde barkeep van de HOETSIE-TOETSIE. Met Berry kon je verhoudingen bespreken, en de whisky in je glas werd stipt bijgevuld. Hannie zat tijdens zulke gesprekken stil voor zich uit te kijken naast de dansvloer, en liet de bubbels van de Spa tegen haar neus

F
E
U
I
L
L
E
T
O
N

opbubbelen. Mede dacht ze dan aan Tonnie, maar dat was geheim.

Tonnie had een geweldige indruk op Hannie gemaakt. Zij was weliswaar jong, maar ondernemend en flink. In tegenstelling tot Susie wist Tonnie precies wat ze wel of niet goed vond. Hannie droomde van de dag dat Tonnie weer langs zou komen.

Ze hadden haar toch vriendelijk bejegend? En meegenomen naar de bar? Nadat ze het foto-album van Berry had gezien, stortte ze wat in – maar ze was moe geweest natuurlijk, heel moe. Alleen op een perron staan, trein gemist, aankloppen bij de restauratie en dan meegaan met twee vreemde vrouwen. Neen, Hannie vond het moedig. En wat was ze aardig om te zien. Echt een vrouw uit Amsterdam, zo tussen slordig en VIVA in. Hannie deed wel eens een geruite doek om, met franje, maar die nonchalante wuftheid zou ze nooit bereiken...

IN DE HOETSIETOETSIE

Susie zette zich meteen aan de bar, en onderbrak vrouwelijk maar ook afdoende Berry's gesprek met een jongen die in een schoenwinkel werkte. Berry was wel blij met de afleiding. Susie gaf haar altijd de indruk, dat haar raad onontbeerlijk was. Anderen vonden Berry te autoritair, maar Susie keek stralend naar haar op bij ieder woord.

'Is het weer zover?' Berry schonk Susie een stevige borrel in. 'Mwah.'

'Geen ruzie vanavond?'

'Geen ruzie. Dat niet. Maar ja –' Meer dan stralend zochten Susies bruine ogen naar de groene van Berry. Berry voelde ineens een innerlijke beving. Hoe vaak had Susie niet aan de bar gezeten? Hoe vaak hadden ze gewoon gekletst, en nu... Ze zou toch niet... Susie zou toch niet... Ze draaide zich om en poetste een jeneverfles tot hij glom als een nieuwe gulden. Berry zocht naar een onderwerp van gesprek. Radeloos, maar uitwendig kalm, draaide ze zich weer om. Het onderwerp van gesprek stond vóór haar.

In tegenstelling tot alle andere keren droeg Mijnheer de Baron vandaag geen herensmoking. Zij was gekleed in een Rodierpakje met witte blouse.

'Zo', sprak ze en manoeuvreerde zich op een kruk naast Susie.

'Nee maar!' riep Berry, 'Wat een verrassing!'
'Ach ja,' Grada zocht in haar tas naar een Marlborootje, 'ik ervoer die smoking toch als beperkend.'
'Dit staat je reuze goed', zei Berry. 'Wat vind jij, Suus?'
'Ik herkende je niet eens!' zei Susie stralend.
Hannie kwam erbij zitten. Er danste niemand meer, en dan staat het zo dom om naar de dansvloer te blijven kijken.
'Moet je zien Han, hoe de Baron opgeknapt is!' Hannie keek.
'Jezus... wat een verschil', bracht ze eruit.

NA SLUITINGSTIJD GAAT HET ALTIJD MIS

Nadat de schoenverkoper en zijn vriend als laatsten de HOETSietoetsie hadden verlaten, zaten Hannie, Susie, Berry en Mijnheer de Baron wat na te drinken. Of er de laatste weken nog iets bijzonders was gebeurd, wilde Mijnheer de Baron weten. Nou nee. Hoewel...

'Dat was toch leuk Han, van dat meisje dat de trein gemist had en bij ons bleef slapen?'

Susie hoopte, dat Hannie eindelijk iets zou zeggen.

'Ja, dat was wel leuk.'

'Ik vond het een enige meid.' Berry stond met haar rug naar het gezelschap en spoelde de glazen.

'Ik heb haar het foto-album nog laten zien. Alleen jou vond ze een beetje vreemd, Grada, in die smoking. Ze schrok wel. Zo'n jong ding weet natuurlijk niks van gevorderde lesbiennes.'

'Schrok ze?' Grada keek verbaasd van Hannie naar Susie.

'Ze kwam uit Amsterdam', zei Hannie zacht. 'Daar doen ze niet zo aan mannelijk en vrouwelijk. Daarom schrok ze, denk ik.'

Uit Amsterdam. Grada dacht aan Tonnie. Zorgeloos, niet wetende, dat ze zich aan de rand van de afgrond bevond, vroeg ze: 'Hoe heette ze?'

'Tonnie', antwoordde Berry prompt. Ze had een goed geheugen voor namen.

Mijnheer de Baron gleed in onmacht van haar kruk. Hannie staarde bleek in haar glaasje Spa. Berry en Susie verroerden geen vin, maar keken elkaar stralend in de ogen. **Wordt vervolgd**

LEVEN & WERKEN VAN PIA BECK, ENTERTAINER

Toen ik de hoop al lang had opgegeven, verscheen toch nog plotseling het boek van Pia Beck, en het is getiteld DE PIA BECK STORY.

De presentatie vond plaats in het AMSTELHOTEL.

De vedette zat aan een wit linnen tafel middenin de fraaie SPIEGELZAAL, gekleed in een wit trevira japon met blauwe bloemetjes en groene blaadjes. Ze droeg gouden muiltjes en gouden sieraden. Haar nagels waren roodgelakt, haar mond roodgeverfd.

Om haar heen nette artistieke mensen, de meeste van middelbare leeftijd.

De jongeren waren denk ik allemaal veertig jaar oud. Verder een enkel kind van dertig, zoals ik en de reporter van RADIO STAD.

Een glaasje. Echte champagne of Heinkell Trocken?

Pia's uitgever sprak toen het gezelschap toe. Over na de oorlog, en hoe het was op het Leidseplein. Pia klepperde wat met haar muiltjes en keek vooral welwillend. Na het applaus stond ze op, en sprak ons ook toe. Pia heeft flux-de-bouche, en een warme stem. Als ze zingt is dat niet te merken, dus was ik danig verrast.

Het boek werd ondertussen discreet rondgedeeld. Alle mensen die niet op de foto mochten van de privee en de story, blaaderden onder blauwe flitsen hun exemplaren door. Pia poseerde koninklijk, en scheen ervan te genieten.

Het persbericht bestond voornamelijk uit de tekst van de achterflap, woorden van professor Arnold Heertje:

'Juist nu tegenwoordig velen ontmoedigd raken door de druk van internationale calamiteiten en de nationale rampen, vormt

het lezen van Pia Beck's levensverhaal bemoedigende lectuur.' De professor eindigt volgens de achterflap zijn inleiding TERECHT met deze zin: 'De Pia Beck Story, een verhaal om uit te lezen.'

Ik was meteen geboeid. Internationale calamiteiten en DE nationale rampen? Zou de professor doelen op het monster van de kernbepapeningswedloop en de algehele economische crisis? En zijn rampen van nationale aard niet HET SPOOK VAN DE WERKELOOSHEID en DE CRISIS DER DEMOCRATIE?

Daar kon Pia's lectuur dus verlichting aan geven. Geintrigeerd stapte ik naar de zwarte vleugel, waar de FLYING DUT-CHESSESS handtekeningen verstrekten.

Gebiologeerd bezag ik de pianiste wier boek was om uit te lezen. Charmant en vol grapjes behandelde ze haar klantjes. Even later stond ik buiten met mijn waardevolle exemplaar, want Pia zou 'nooit maar dan ook nooit' handtekeningen zetten in de Bijenkorf of welke andere gerenommeerde boekhandel dan ook, want 'Albert Mol heeft me ervoor gewaarschuwd.'

Thuis trok ik een fles wijn open, en was een uur later nauwelijks bereid om te praten, of in staat om te koken.

Echter niet omdat het boek IN EEN ADEM UITLEEST. Het is een akelig boek. De monumentale zelfingenomendheid van de FLYING DUTCHESSESS is in deze tijden van angsten en wanhoop een fenomeen te noemen. Een fenomeen als een calamiteit. Velen weten nu al jaren lang dat Pia Beck lesbisch is, en menige lesbienne geeft deze vrouw dus ruime gedoogsteun – maar ondanks alle krachten die er in Pia schuilen, heeft ze niet de moed op weten te brengen om 1 keer (1 keer!) het woord lesbisch behoorlijk en vrijuit te spellen.

De lezer wordt twee keer gekonfronteerd met halve toespelingen op het land Libië ('libische toestanden in een bar') en in het register staat dan ook trots tussen l'heure bleu - pag. 33 en liefde in ryhme - pag. 18, LIBIE - pag. 83.

En tja, als Pia beschrijft hoe ze een keer met haar vriendin HAND IN HAND lag te dobberen in zee – dan komt er een huizenhoge golf die haar op het strand werpt – en breekt ze haar been. Men zou zo zeggen: GOD STRAFT ONMIDDELIJK. Ik ben de laatste, om Pia Beck af te dwingen, openlijk voor haar voorkeuren uit te komen, maar deze walmen uit de jaren vijftig zijn me niet fijn gevallen.

Geef me dan Albert Mol maar.
Voor liefhebbers van jazz kan dit boek wel charmes hebben.

BENT *U een een xome thuisdrinker?* **WIENS** *problem is dat?*
NIET HET GWE! *Laat maar praten!* **STOKERYEN**
SNOEK

Madelon

Madelon! Liet licht en lucht mijn woning binnentreden,
Eenmaal. Eenmaal.
Maar het was om niet.
Mijn ontwende ogen zagen
Licht! Als gesel van verdriet.

Babette

Babette Babette jij kijkt mij aan
Babette je kan niet mee.
Het nylon plooit gedwee in de
advertentie.
Model Babette. Liefde onvervuld.
Babette in nylon. Babette gehuld.
Ik moet niet zo denken.
Ik mag zo niet zijn.
Maar met Babette – lijkt het mij fijn.

VROU
en
Architectuur
- Een VISIE -

• door Gisela Droog - de Goede
Natuurlijke is het zo, dat
vrouwen hun woon- en
werk omgeving naar ei-
gen zin gaan ontwer-
pen.
De tijd staat niet stil.
Evenals alle andere
taken leidt de archi-
tectuur tot onverkijk-
kelijke bonden in da-
meslering. Het betreft
hier juist het feminis-
tisch Cultocentrum,
een nog te verrijken
multi-functioneel ge-
bouw, waar van tel-

les tot wijking moet
gaan komen. De
directrices - allen
cultureel onderlegd,
verschillen nogal
van mening omtrent
het gebouw.
De heeft van de da-
mes vond namelijk
dat het begrip multi-
functioneel een con-
dissie is aan de masse.
En waar blijft het in-
dividuel in de masse.
(-het komt er niet uit).
Eindelijk door deze dis-
cussie werd het spai-
ste ontwerp gekozen,
namelyk dat van
TINE VAN ERP;
de huisjes zijn on-
derling verbonden en
het complex verbeeldt
de Lesbische Gedachte.

De hoofdingang heet niet "XO, maar "Poort van Venus". Je bedankt, maar wat valt er nu nog te ritseleu? Wel, dit. Je ben ook architect, en heb het gebouw op de andere pagina ontworpen. Het verenigt vele stijlen in zich, waardoor het de multi-functionele mens (als individu) de ruimte geeft. Van gezellige kunstenaars tot anarchisten, en kunstenaars: welkom! De futuristische toren in het midden is

bestemd voor S. Dedy-witx en haar blad, zodat hij vanuit de alles overheersende hoepel haar gesel kan laten gaan over alle activiteiten. Op de toren is een uitspreker bevestigd. In de kelder kunnen de persen patelen en stampen. Je hoop dat de directrices van het cultocentrum mijn ontwerp kiezen. En leuk kan het dat wel, want ik ben tevens afgestudeerd miljo- naire. — — —

SUPERTRIPTRIO NAAR ROTTERDAM

De volgende ochtend gingen we na het ontbijt op pad. Je neemt een toeristische trip, of je neemt hem niet. Gewapend met een EVENEMENTEN-COUPON-BOEK bezochten we een oude oorlogsboot. Er stond regenwater in het kompas, daar dronk ik wat van. De hemel was helder en we hadden een kater. In een tent bij het water werd een HAAIEN-SHOW gegeven. MARY-BELLE zwom daar elk uur met drie haaien in een aquarium van dertigduizend liter. Op de kade lag een haai van vijf meter lang met vervaarlijke tanden en schele ogen. Hij was van PIEPSEL, en een onverlaat had een grote wonde in zijn zijde gebrand, een vreselijk gezicht.

Dwars door de stad heen koersten we daarna naar de EURO-MAST.

Het was een ingetogen wandeling. In het park achter MUSEUM BOYMANS vocht ik tegen de aandrang om een standbeeld langdurig te aaien. Het beeld stond in een plas modder. De hemel werd al helderder, en de kater vroeg niet om water en aspirine maar had een scheurende honger doen ontstaan. De Euromast is hoog.

SPOREN VAN DE KONINKLIJKE FAMILIE

We liepen langs de COOLHAVEN. De Coolhaven is lang. A. en B., mijn reisgenoten, beiden geheel in het zwart, staken middeleeuws af tegen de groenuitgeslagen pakhuizen. Ik zwierf wat achter ze aan, vlak langs het water, en peinsde over de buurt waar Anna Blaman gewoond heeft. Du moment dat ik wilde vragen of we daar geen kijkje konden gaan nemen zag ik een helderwit luxejacht liggen, met op de reddingsboei aan de railing *Kon. Jacht PIET HEIN*.

'Hee!' riep ik, 'Jongens, hee!' A. en B. kwamen naderbij, en aarzelend stonden we voor het schip. Entree f 3,-, te bezichti-

gen van 10 tot 5. B. was nogal huiverig, maar om mijnentwil stapte ze toch ook de loopplank op.

Binnen, in de voorsalon, zaten twee heren in blauwe blazer. Op een buffet lagen World-Wildlife-Fund-stickers, stropdassen met een ingeweven anjer, pandabeertjes en ansichten. Alsmede afleveringen van de oudstrijders-koerier en Pen-Gun. Ik zag het gezichtje van B. vertrekken, maar fluks pakte ik de portemonnee en betaalde. 'Jongens, ik trakteer.'

Een van de twee blazers bracht ons naar die vertrekken, waar iets te jatten viel. In de dining-room stond de tafel met koninklijk gerei gedekt. Hij trok de kast open, waar nog meer gerei stormvast gerangschikt stond, en liet ons de overige ruimten zelf bezichtigen: 'Doet u daar gerust alle deuren en kasten open hoor, dames.'

Dat deden we, maar er zat niks meer in. Bij het zien van de hutten, keukentjes en badgelegenheden kwam er een heel Polygoon-journaal in me los. Ireen op de voorplecht, Trix in een frisse zomerjurk, de oude koningin weifelend en ongelukkig, met een hand boven de ogen starend over de Middellandse Zee.

De inrichting was nog redelijk intact. Frivole chromen krulstoelen, met dikke beige kussens, en overal fraaie betimmering van glanzend hout. Ik heb mijn handen even om het stuurrad gelegd, en voor me uit gedroomd. Maar ook dáár, in de stuurhut, lagen dikke stapels Pen-gunnen. Zo was het wel genoeg. We gingen.

Was mijn vader blij geweest met een anjerdas? Waarschijnlijk wel, want de prins kan bij hem NOG geen kwaad doen.

We slenterden verder naar DELFSHÄVEN, waar zich het meest cleane, schoongebikte historisch museum van Nederland bevindt. Bevend liep ik langs her en der opgestelde authentieke deuren en ramen, glimmend van nieuwhed bijna, en uiterst vervreemdend – ze konden niet open, en er zat niks achter.

In de koffiешop boven merkte ik dat de maandstonden mij getroffen hadden. A. en B. zaten vriendelijk en wazig aan tafel. B. had van de portier een enquêteformulier in de hand gedrukt gekregen, waarop zelfs haar salarisgroep aangekruist moest worden. Grondige Rotterdammers! Bij de vraag of ze nog eens terug wou komen heeft ze geloof ik ingevuld 'dat weet ik niet'.

UNIESNOEK, EEN JONG BEDRIJF

Velen van U zullen zich Alie Snoek nog wel herinneren als de kwieke eigenaresse van een drankstokerij. Laatst ontmoette ik Alie echter in een andere hoedanigheid.

Zich overgegeven hebbende aan steun van Staatswege, onderhoudt zij nu via subsidie kontakten met het buitenland. De afvalprodukten van SNOEKS IRISH CREAM bleken namelijk bij uitstek geschikt als basis voor TEERZEEP. Teerzeep? Ja. TJAERESEPE.

Haar Noorse kollega Hodebunn, een knappe blondine, is overgelukkig met dit Nederlands-Noorse stukje samenwerking. Beide dames zijn ook erg te spreken over de delegatie die dit zakelijk huzarenstukje heeft voorbereid. 'Ik zal niet ophouden de lof van Ruud Lubbers te zingen', aldus Alie.

Mij ontging in eerste instance de band die Tjaeresepe kon hebben met Irish Cream. Ook dit heeft te maken met olietekorten op de wereldmarkt, de vreselijke prijsstijgingen in het algemeen, en de eisen van het Internationaal Monetair Fonds. Nu ja – alles is ondergebracht in de B.V. UNIESNOEK-BEZET, die zo snor zit, dat beide dames in het geheel geen aandelen op de markt behoeven te werpen, ze houden alles lekker in eigen hand. Ik kon toch niet nalaten, Alie te herinneren aan de dagen van weleer, toen ze in een stofjas de distillatieketels poetste... 'Kind, daar heb ik nu een ander voor. Ik heb in geen jaren een keurig mantelpak aan kunnen hebben. Rensser har og Hodebunn, zeg ik maar.' Dat betekent *Alles gaat beter met Hodebunn.*

De kleine horizon

Een sigaret kan soms smaken
als de patrijspoot van een schip.
Dr. Dushkind, Stuyvesant, Chief Whip—
om het even.
Maar goed ook.
Want het bevaren der zeven zeeën
is ons dames niet gegeven.

HET DINEETJE of TUSSEN BOUILLON EN BONBONS

Eenakter voor drie dames. De plaats van handeling is het huis van Lize en Corrie.

Lize: Dat Bep nou zo laat is.

Corrie: Zeven uur. Ze zat toch de hele middag bij die vrouwenstudies. Als er wat aan de hand is in zo'n groep kom je bijna nooit weg.

Lize: We nemen alvast een kopje bouillon hoor. Ik heb de peterselie al gehakt. Ze kan toch zeggen: IK HEB EEN EETAFSPRAAK?

Corrie: Ja nou – dat is Bep. Als het niet voor de honderdste keer is, dat we hier zo zitten. Vrouwen dit, vrouwen dat. En wij de tafel mooi dekken, de halve middag over de markt lopen om MOOI eten te kopen – HEE. Daar is ze.

Lize: Doe jij maar open.

Stem uit het niets spreekt:

DAAR IS BEP: EEN ZWAAR LEDEREN TAS
TREKT HAAR RECHTERSCHOUDE
SCHEEF. UIT HET BORSTZAKJE VAN HAAR
SPIJKERJACK STEKEN DRIE BALPENNEN.
HAAR HAAR IS MODERN VAN KOEPE, MAAR
ERG IN DE WAR. ZE HIJGT. HAAR BROEK

TREKT IN HET KRUIS. VANOCHTEND ZAT HIJ GOED, NOU JA, GOED. MAAR ZE HAD GEDACHT DAT HIJ WEL LOSSER ZOU GAAN ZITTEN, HIJ KWAM NET UIT DE WAS. ZE HAD ZICHZELF VERBODEN OM DIE DAG TE ETEN, MAAR HEEFT DAT NIET VOL KUNNEN HOUDEN. ZE HEEFT GEEN HONGER. ZE HEEFT JEUK OVER HAAR GEHELE LICHAAM EN ZOU HET LIEFST ONDER DE DOUCHE STAAN, EN ZACHTJES HUILEN.

Bep: Sorry dames, het liep wat uit.

Lize: Ook niet de eerste keer. Nog steeds Irigaray die de boel aan de gang houdt?

Bep: Alsof DAT jou wat kan schelen. Jij denkt alleen maar aan wat er in de oven moet. Trek niet zo'n gezicht schatje, ik kon er niks aan doen.

Zijn die neon-lampen nieuw?

Corrie: Dag Bep.

Bep: Dag Corrie. Zijn die lampen nou nieuw?

Lize: We hebben drie spiegels erbij in de slaapkamer. Die lampen hangen dus hier omdat we gek werden van de weerkaatsing. De bouillon komt er aan. (EXIT LIZE)

Bep: Godskolere. Ik ben de hele middag doorgezaagd over VROUWENCULTUUR. Weet jij wat dat is? Gezijk is het. Op een gegeven moment had ik het woordenboek er wel bij willen pakken. WAT IS CULTUUR.

Corrie: Wat zijn vrouwen? Ach Beppie, kijk niet zo benauwd.

De stem uit het niets:

CORRIE EN BEP ENGAGEREN ZICH IN EEN HEFTIGE OMHELZING, DIE VERBROKEN WORDT DOOR HET RINKELEND NADEREN VAN LIZE. LIZE DRAAGT EEN BLAD MET FRAAI PORSELEINEN KOMMEN, LINNEN SERVETTEN, TURKS BROOD EN SCHIJFJES CITROEN.

Lize: Als ik me niet druk maakte om wat er in de oven staat, ALS IK ME NIET ALTIJD DRUK MAAKTE OM WAT ER IN DE OVEN STAAT, zou je hier nooit een hap te eten krijgen.

Bep: Ja. Die fazant van de vorige keer was geweldig. Ik snap niet hoe je het kan. Zo koken, en dan nog die baan van je.

Lize: Ik neem mééstal een vrije middag als ik goed wil koken. En op mijn werk hoef ik ook nooit zo brandend na te denken als jij. Ik zie niet de hele tijd vrouwen. Ik hoor ze niet, ik ruik ze niet en ik voel ze al helemaal niet.

Bep: VOELLEN?

Lize: Ja God. In die vrouwenstudiegroepen poken ze toch de hele tijd met ellebogen in je zij. Of ze vragen vuur. Of ze snuiten hun neus. Of ze maken hun peuk uit in je koffiebekertje. Zo'n beeld heb ik nou eenmaal. En dan nog GEDACHTEN UITWISSELEN. Wat was er nou vanmiddag, dat je zo laat bent.

Bep: VROUWENCULTUUR.

Lize: O jee. Ik heb de knijpertjes voor de citroen vergeten. Ga maar vast aan tafel. (LIZE SNELT NAAR DE KEUKEN)

Bep: Het kan Lies allemaal geen reet schelen. Word je daar niet gek van?

Corrie: Soms is het rustig. En wat weet ik nou van VROUWENCULTUUR? Ik weet alleen wanneer ik iets mooi of lelijk vind.

Bep: Cultuur is niet persee een verzameling kunstuitingen.

Lize: ZOO! De knijpertjes!

De stem uit het niets:

ALLEN ETEN BOUILLON. ZELFGETROKKEN EN ZELFGEZEEFDE BOUILLON.

Lize: Vrouwencultuur. Bep – hoe omschrijf JIJ

dat nou. Heb je genoeg peterselie?

Bep: Ja genoeg. Weet je, ik zei tegen Cor, dat ik vanmiddag wel het woordenboek had willen vatten, om te lezen wat nou eigenlijk cultuur IS.

Lize: KUNST met een feministische boodschap noem jij altijd PAMFLETTISME.

Bep: Ja dat doe ik.

Lize: Ik zag laatst een foto van een kunstenares, die truien verwerkt had in een eh - kunstwerk zal ik dan maar zeggen, truien die haar moeder had gebreid. Ik vond dat zo aandoenlijk. Die truien waren ook – ja wat waren die nou. Niet perse kunst maar toch een UTING. En toen zaten ze in dat eh - KUNSTWERK –

Bep: Ja en toen?

Lize: Nou toen hadden die truien iets MEER. Breiende moeders. ZORG. En dat waardeerde die kunstenares. Of juist niet, dat ben ik vergeten. Maar koken is ook zo iets.

Corrie: KOKEN moet opgewaardeerd? Als kunstuiting of speciaal cultuurverschijnsel?

Lize: OH DE ENTRECOOT!

De stem uit het niets:

TIJDENS LIZES AFWEZIGHEID ENGAGEREN CORRIE EN BEP ZICH IN EEN OMHELZING. ECHTER DAAR IS LIZE WEER.

Lize: ZOO! Zet de kommen van de bouillon maar op het bijzettafeltje. Ik heb ansjovisboter gemaakt – zo doen ze het in NICE volgens HUGH JANS. Bep, zal ik het woordenboek even pakken? Kan je lezen wat cultuur is.

Bep: Mijn broek doet me zeer. Ja, geef maar.

Lize: Cor zoek es op. Bep doet haar rits los, die kan niet bladeren nu.

Corrie: Jum jum jum – ja nou – Het in cultuur brengen van gronden – nee – AHA! HET

BEGRIP CULTUUR BERGT, MEER DAN HET BEGRIP BESCHAVING, DE WIL TOT VEREDELLEN EN SCHEPPEN IN ZICH; CULTUURCRISIS, OVERGANG NAAR EEN NIEUW TIJDVAK, GEPAARD GAANDE MET EEN GEVOEL VAN ONZEKERHEID EN ANGST; CULTUURDRAGER, IEMAND DIE EEN LEIDEND DEEL HEEFT AAN DE CULTUUR, jum jum – nou, verder staat er niks verhelderends. Ik schiet er niks mee op.

Bep: Als je je broek eenmaal opendoet, doet het hardstikke zeer als je hem weer dicht doet. Cor, heb je zolang een broek voor me? Je bent dikker dan ik.

Corrie: Als je nu een broek van MIJ nodig hebt, omdat je eigen te klein is, ben je dus even dik als ik.

Lize: Ik dacht dat CULTUUR jullie zo aanging.

Bep: Iemand die een leidend deel heeft aan de cultuur. Dat is een cultuurdrager, Lies! Ken jij vrouwelijke dragers?

Lize: Ja toch. Filmsterren. En Hella Haasse. En vroeger Marga Klompee.

Corrie: Voordat we aan de kaas gaan, zal ik je maar even een broek geven.

De stem uit het niets:

LIZE RUIMT DE TAFEL AF, EN DEKT MET EEN FRIS KLEED. NIEUWE BORDJES VOOR DE KAAS, EN FRISSE WIJNGLAZEN; HET SERVIES VORMT GEEN SAMENHANGEND GEHEEL, MAAR IS LIEFDERIJK VERZAMELD OP MARKTEN EN BIJ HET LEGER DES HEILS. CORRIE EN BEP ENGAGEREN ZICH IN EEN OMHELZING BIJ HET VERWISSSELEN DER BROEK. MEER DAN EEN OMHELZING KAN HET ECHTER NIET WORDEN, WANT DE KAAS WACHT.

Lize: Ik heb bij de kaas nog die BROUILLY van

bij de entrecoot, maar bij het ijs heb ik dessertwijn, een sherry-achtig iets.

Bep: Lies, met deze broek kan ik er uitgebreid van genieten.

Corrie: Vrouwencultuur moet wel een subcultuur zijn. Vrouwen hebben toch geen macht. Vrouwen hebben niks. Politiek niks – niks van niks. Ze hebben alleen mekaar om op te hakken. En ik zeg: HAKKEN.

Lize: Jeemig Cor. Dat is wel de botte bijl. Je moet een stukje PORT SALUT nemen bij die DANISH BLUE.

Bep: Cor! Niet zoveel kaas! Dan ben je binnen de kortste keren net zo dik als ik ga worden. Cor! dat je nu zo een NIHILISTE bent geworden.

De stem uit het niets:

IN STILTE GENIETEN ZIJ VAN DE KAAS. LIZE RUIMT WEDEROM AF, EN KOMT OP MET HET MELOENIJS EN DE DESSERTWIJN. BEP EN CORRIE STAREN WAT GLAZIG LANGS ELKAAR HEEN. WAT MOETEN ZIJ ANDERS? HET IS NU EENMAAL ZO. BIJ DE KOFFIE MET LIKEUR EN BONBONS VLOT HET GESPREK WEER.

Bep: Ik denk wel eens: alle vrouwen hebben cultuur. Dat denk ik, maar verder kom ik niet. Lies! die bonbons – ik barst bijna. Het is ook allemaal zo ingewikkeld. Cor?

Corrie: Ja?

Bep: Heb je nog wat gehoord van je uitkering?

Corrie: Ik heb een voorschot gehad. 't Ging reuze vlug. Maar het moet ook wel vlug gaan, de wachtkamer zat propvol. Wat kan het hun ook schelen. Ze hebben niet eens meer de tijd om je te treiteren.

Lize: Zo negatief is ze wel vaker de laatste tijd. In plaats van dat ze denkt, dat die ambtenaren MENSELIJKER geworden zijn. Door

de groeiende nood die aan ze voorbijtrekt.
Corrie: Jongens, ik ben moe. Ik moet slapen.
Lies, ik ga op mijn eigen kamer. Ik heb heerlijk gegeten.
Lize: Ga maar schat.
Bep: Ik ben ook moe. Ik kan niet meer denken.
Lize: Bep – ga toch in het zijkamertje liggen. Dat hele eind naar huis lijkt me niks met die zware tas. Wat zitten er trouwens VEEL boeken in.
Bep: FREUD.
Lize: FREUD?
Bep: JA, FREUD.
Lize: O.

De stem uit het niets:
TERWIJL LIZE OPRUIMT, LEGGEN CORRIE EN BEP ZICH TER RUSTE. ALS LIZE ZICH OOK HEEFT TERUGGETROKKEN OP HAAR KAMER, SLUIPT CORRIE NAAR DE SPONDE VAN BEP. WAT VROUWENCULTUUR IS, KAN DEZE TWEE DAN NIETS SCHELEN. LIZE TOBT NOG WAT NA. ZOU ZE FILOSOFIE MOETEN GAAN STUDEREN IN PLAATS VAN WERKEN OP EEN VERZEKERINGSKANTOOR EN KOKEN? HOORT ZE GERUCHTEN IN HUIS? NEEN. LIZE HOORT GEEN GERUCHTEN.
WAT ZAL ZE MORGEN GAAN KOKEN?

✎

Vrij naar Hooft

Vriendin,
ik ben onmachtig en verward
wanneer ik denk aan U.
Als Uw liefde mij meer waard is
dan de bekommernis, roem, rijkdom en macht dezer
hoe zwak is dan dit lichaam [wereld:
om daarvoor borg te kunnen staan.
Ik vermoed dat generlei inspanning, pijn, of welke
kwellung dan ook mij teveel zou wezen,
als U gebukt ging onder zorgen;
mijn levensgeesten zou ik waarschijnlijk geven
om U te vrijwaren van tranen.
O Kwaad, zwenk langs haar, en ga!
Mijn ziel is geloof ik verweven met de hare, dus
wat mijn liefste treft zal mij dan ook treffen:
als een dolkstoot.
Vermoedelijk, vriendin, is Uw wens mijn bevel.
Uw zinnen lijken de naalden van mijn kompas,
Uw verdriet kan mij ombrengen.

Vrij naar P.C. Hooft, Mijn Sorch...
Uit: Sonnetten, Amsterdam 1971

Ik ken een werkeloze
die 's ochtends opstaat,
de krant leest, en dan haar
handen vouwt.
Ze fluit wel:
it's a long way to tipperary.

Er is geen beweging in te krijgen,
in de werkeloze die ik ken.

Aan alle kleine meisjes

Is het weer jouw schuld – heeft ze je hart
weer vertrapt, vol ongeduld
je excuses verbeidend?

Ga lekker naar huis. Zet ook maar thee.
Lees een beetje. Koop een privee –
Wat heb je te verliezen?
Elke wereldstad sterft van de directrinen.

Zij huilt. Zij lacht.

Zij had twee liefdes en heeft hen verloren.
Vlak na elkaar.
Zij schreide zich onmachtig,
blondeerde heur haar,
sloop, vol doodsgedachten,
langs kleine, louche grachten.
Clara! Emilie?
Zwijgen was haar evenknie.

Zie haar nu lachen naar Evelien –
Nog twee jaar. Dàn zal de gracht
haar schreien weer zien.

WE HAD TO WRECK
THE SWIMMING POOL

AND SO WE LOST
THE SHIP

asbest

Op door-gebrande snoeren van strijkbouten na, is asbest de grootste vrouwenmoordenaar. Bekend om haar strijd tegen 'A' is Mien Beel (1906-1965) cafeehouster te Rotterdam. Tijdens de 2e wereldoorlog werd ze tewerkgesteld in Duitse munitiefabrieken, en kwam daar voor het eerst in aanraking met deze dodelijke stof. Heel haar leven was een positief roepen TEGEN de asbest, en VOOR de vrouw.

bal-champêtre

Dit vrolijke vermaak heeft vele vrouwen doen ondergaan. Weinig is dit bekend. In het begin van deze eeuw werden in Den Haag alleen al 75 meisjes uit de betere kringen van straat geplukt. Hun verloofdes – meestal huzaren van Boreel – goten zich tijdens de festiviteiten vol drank en waren deswege niet in staat hun wederhelft naar huis te begeleiden. Eenmaal buiten wierpen de meisjes zich uit wanhoop op keurige diplomaten: 'Mijnheer, kunt U mij begeleiden naar de ouderlijke woning?' Vaak liep dat dus uit de hand, en dwaalden de jeugdige slachtoffers van mannelijke wellust des nachts om drie uur NOG over de Laan van Meerdervoort. Vandaar het Haagse spreekwoord: 'Als een freule valt, valt ze nog harder.'

cobra

De fijn gemalen huid van een bejaarde cobra, in melk opgelost, maakt vrouwen wild van passie.

denken

In de voorbije eeuwen ging de fabel, dat vrouwen niet denken konden. Vooral de heilige Lidwinus van Praag (1406-1476) heeft door middeleeuwen en renaissance héén zijn stem kun-

nen laten klinken. Later is door Fröbius bewezen, dat vrouwen zeker denken konden. Nu wijzen onderzoeken uit, dat mannen NOCH vrouwen kunnen denken.

efteling (de)

De architecte en beeldhouwster Josine Blok (1923-) is een van de eerste vrouwen, die in haar vak naar de top doorstootte. Als lid van de Rijswijkergroep heeft ze vernieuwend werk gedaan aangaande environment en amusement. De Efteling mag dan ook gezien worden als een vrouwelijke bijdrage aan onze cultuur.

flageolet

Flageolet, of vrouwenboon, werd tot ver in de 19e eeuw gebruikt ter opwekking van miskramen. Op de teelt en verkoop stond de doodstraf. In Frankrijk zijn de bonen nu vrij verklaard, en Albert Heyn importeerde ze als eerste (1980). Medisch gezien is de boon absoluut veilig. Dus: Liever dan abortus in het ziekenfondspakket, eten de vrouwen flageolet.

garderen

Sedert de jaren dertig is Garderen het punt van samenkomst voor wijkverpleegsters en vroedvrouwen. In huize 'Wiarda' vinden de zomerkampen plaats, en veel progressieve denkbeelden ten aanzien van moeder en kind zagen in Garderen het licht. Huize 'Wiarda' is een donatie van de familie Bles de Valk.

hynsiminase

De vrouwelijke arts Emilienne Charlois (1912-1974) ontdekte de tri-hormoon Hynsiminase, die, ingespoten in bovenarm of bovenbeen, drankzucht bij vrouwen wegneemt. Hynsiminase wordt vervaardigd uit de milt van iachtluipaar-

den, en is dientengevolge zeer kostbaar. Aan zeer veel vorstenhoven populair (prinses Diana!)

imker

Vrouwen wagen het niet, imker te worden. Bijen zijn allergisch voor mensen van het vrouwelijk geslacht. Pijproken baat niet, evenmin als de bekende hoed-met-net. Het lot van de biologe Adri Rinsema moet voor ieder van ons een waarschuwing zijn.

jodelen

Vrouwen jodelen beter dan mannen. In de kleine hersenen bevindt zich een cluster cellen, die de vrouwelijke jodel bepaalt. De jaarlijkse GLOCKENSCHWINZLE, of Zwitserse Jodelweek, is dan ook een uitsluitend vrouwelijke aangelegenheid.

kanonnen

Grafin Kriems (1883-1945) is een van de weinige vrouwen, die gefascineerd werd door het kano. Op haar slot te Zimmelruh valt haar collectie te bewonderen in het KRIEMSMUSEUM DER KANONEN. Het moordtuig wordt liefdevol onderhouden door haar kleindochter Adèle.

liefde

In tegenstelling tot wat altijd beweerd wordt, hebben vrouwen geen groter vermogen tot liefhebben dan mannen. De sociologe Saskia van Weel bewees in 1975 overtuigend, dat vrouwen, net als papagaaien, zeer goed na kunnen doen wat hen wordt voorgekauwd.

Onder hypnose bekennen de meeste vrouwen dat de liefde hun koud laat, vooral de moederliefde. En, gevraagd naar de motieven voor deze wanstaltige simulatie, geven de meesten als antwoord: lijfsbehoud. Saskia van Weel wordt sinds 1975 vermist.

moord

Na 50 jaar is de moord op de Haarlemse timmerman Gerrit De Boer opgelost. Zijn weduwe, die vorig jaar overleed, bekende in een nagelaten brief, dat zij hem de schedel insloeg omdat 'hij weigerde lid te worden van de NSDAP'. Ze werd niet verdacht, omdat de politie ervan uitging, dat het wapen met reuzenkracht gehanteerd moest zijn.

nietsche

De 11-jarige Guuske Vlieger uit Zwijndrecht verzamelt gegevens over deze wonderbaarlijke man. Haar moeder, de 35-jarige Bernadette Vlieger, zegt over haar kleine genie: 'Wij sporen haar niet aan, maar stimuleren haar wel.'

Guuske staat ingeschreven bij de Vrije Universiteit.

ossegal

Vrouwencollectief 'Aletta' produceert al 3 jaar ossegal, een middel uit grootmoeders tijd tegen vlekken, vooral bloedvlekken. Een lepeltje ossegal, vermengd met Supina-thee, vermindert eveneens menstruatiekrampen. Vermeld moet worden, dat ook vele mannen baat hebben bij dit middel. 'Aletta' draait geheel zonder subsidie, en verschaft werkgelegenheid aan 8 vrouwen. En dat in Oost-Groningen!

polder

Vrouwen schijnen minder last te hebben van het wonen in de polder dan mannen. Wonen onder de zeespiegel doet ze geen zier. Mannen worden vaak, vooral bij Springvloed, erg nerveus.

queeste

'Mijn queeste (eindeloze speurtocht) naar het geluk zal ik volhouden tot het bittere einde, maar resultaat valt natuurlijk niet te verwachten.'

Dit (weggelaten) juweeltje uit EENZAAM MAAR NIET ALLEEN van Koningin Wilhelmina werpt een sympathiek licht op deze vorstin.

robot

De eerste vrouwelijke robot die ontslagen werd, was de 2-jarige Lisa Jackson, uit Houston Texas. Door uitspraken van mannelijke NASA-technici raakte zij zo ontregeld, dat de vluchtleiding haar niet langer kon handhaven. De (zwarte) mannelijke robot Lee Palmer voldoet veel beter.

schande

Het begrip Schande achten vrouwen slechts van toepassing op het maken, en niet verwijderen, van vlekken. Dit schokkende gegeven kwam boven tijdens een NIPON-onderzoek.

tiende penning

Bij het innen van de tiende Penning (een belastingmaatregel van Alva) ontstonden vaak oproeren. Vrouwen hadden hieraan het leeuwendeel. Eens besmeurden zij de landvoogd met drek, waarna vijf vrouwen gearresteerd en verbrand werden. Onder de Voogdij van Margaretha van Parma werd nog wreder opgetreden: men rukte vrouwen publiekelijk de tong uit.

universiteit

De kantine van de EERSTE NEDERLANDSE VROUWENUNI-

VERSITEIT is bijzonder goed voorzien. Lunches zoals deze: Consommé de Sellerie, Paté de Rocamadour, Entrecôte Niçoise, Coupe Minerva, fromages – zijn geen uitzondering.

veelzijdigheid

De veelzijdigheid van de Groningse zangeres Lien Frijheit is ongelofelijk. Zij zingt hele Mozart-symphonieën zonder partituur, en daar de symphonieën helaas zonder tekst vertolkt moeten worden, mag het een wonder heten wat ze tot stand brengt.

weeshuis

De actie WEESHUIS van Wij Vrouwen Eisen zal velen nog vers in het geheugen liggen, terwijl het op de kop af vijf jaar (1977) geleden is, dat de eerste geluiden zich deden horen. Veel vrouwen dragen graag een kind onder hun hart, maar hebben moeite met de opvoeding. Wat zou eenvoudiger zijn, dan wederom weeshuizen in te stellen? Het eerste weeshuis zal volgend jaar (1984) in Emmeloord worden geopend.

xenophon

Xenophon, de oude griekse aforist, achtte vrouwen de hoogste schepselen onder de zon en werd daarom door Plotius en Simeon vermoord te Athene, diep betreurd door zijn weduwe Thiména.

ijzer

Veel vrouwen gebruiken graag ijzeren keukengerei, terwijl op dat verlangen niet ingespeeld wordt door fabrikanten. Ook ijzeren sierselen zouden bijzonder geliefd zijn, ware het niet, dat bijouterieën ze niet verkopen. IJzer geeft vrouwen een veilig gevoel; en veilige gevoelens zijn nu eenmaal gevaarlijk. De groep 'IJZER', onder leiding van de edelsmeedse Tina

Verberk, tracht daar sinds 1981 in Bergen (NH) iets aan te doen.

zon

Vrouwen kunnen zonder zon. De Braziliaanse onderzoeker doktor Heinrich Braunhuber, die na de 2e wereldoorlog een bloeiend instituut van de grond tilde, heeft een groep vrouwen 15 jaar in kelders onder zijn woning laten opsluiten.

Toen ze na die vijftien jaar onder druk van de publieke wereldopinie vrijgelaten werden, verklaarden ze unaniem, geen kwalijke gevolgen te hebben ondervonden. 'Het was zo heerlijk rustig', was een veelgehoorde opmerking, alsmede: 'Ik mag hopen, dat mijn man inmiddels overleden is.'

Schade

Zeg het maar in 't engels, Grafin
duits versta ik niet.

Oh!

Yes, well – no.

No! Mijn God. Ze is niet oud genoeg.

No! Jong en beschonken scheldt ze me voor loeder –

Tja. Ik heb ze liever

ouder dan mijn moeder.

Om zo, om zo

Om zo, om zo, zei de koopman duister
en wees naar voden op de grond.
Drie gulden alles, drie –
en hij heeft schoenen. Hij wees naar
een ander, naast een berg oude voeten.

Om zo, om zo, zei hij weer:
voor twintig gulden compleet gekleed.
Wie doet je wat?

Allemaal, dacht ik, allemaal
doen ze je wat. Als je om zo
compleet gekleed zou gaan.

BLUTPHANTOMEN

Ik heb een mooie plaat aan de muur: Rotterdam staat er op. Ik houd er zo veel van, dat ik hem voor mijzelf noem: DE Rotterdam. Door het aluminium venster wat hem omgeeft, zie ik groen havenwater. Een vaal gele zon glijdt over dat groene water, en de lucht is grauw. Zo grauw als een lucht kan zijn bijvoorbeeld op een doordeweekse dag in oktober, 's middags om twee uur.

Allerhande boten liggen op dat water onder stoom. Het is daar geen crisis. Handel: de zeven zeeën!: De hele wereld teruggebracht tot lijnen van CARGO en SHIPPING.

In het midden torent een passagiersboot, van de Holland-Amerika Lijn of van de Nedlloyd.

SOMS ben ik in mijn dagdromen een van de mannen op een sleepboot. JA, ZO'N SCHEEPSTOUW KAN DE HANDEN SCHAVEN. HAD JE JE WERKHANDSCHOENEN MAAR AAN MOETEN DOEN.

SOMS ben ik in mijn dagdromen de kapitein van een coaster. NAAR LONDEN MET KISTEN VOL MACHINE-ONDERDELEN.

NU, vandaag, lig ik op bed in een luxe-hut van de passagiersboot. IK BEN EEN BLEKE VROUW MET SLAPPE KRULLEN. Ik ben te belazerd om over de reling te hangen, en het vaderland adieu te zwaaien.

Ach – naar iemand zwaaien zou toch zinloos zijn, NIEMAND IS ME WEG KOMEN BRENGEN.

Mijn nieuwe grijze mantelpak hangt over een stoel, met een bloedvlek op de kont. De boot beweegt. Misselijk ben ik toch al.

Over drie dagen sta ik weer in een oliejas en een zuidwester STUURBOORD te schreeuwen door een toeter, terwijl de vrachtboot omhoog-omlaag door de golven duikt.

ALLE HENS AAN DEK! ALS DE LADING MAAR NIET GAAT SCHUIVEN.

Maar nu niet, o nee, nu niet. Heeft iemand de whisky gezien? Ik heb het koud. Niemand zwaait me uit. Ze zitten lekker thuis, de fles leeg te drinken, TERWIJL IK DOODZIEK MET EEN BEVULD MANTELPAK NAAR AMERIKA MOET!